

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Jósef-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k. (14), 1/2 évre 14 k. (7), 1/4 évre 7 k. (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Robespierretől Humbertéig.

Budapest, december 22.

(S.) A jeles és érdekes Humberték, akik félesztendei hontalanság után most készülnek kellő fedezet mellett visszatérni őket szenvedélyesen visszasoavargó hazájukba, elsőrangú adalékokat produkáltak a mai kor jellemrajzához. Mert az kétségtelen, hogy a kortörténet írójának, ha teljes és igaz rajzát akarja nyújtani valamely időszak társadalmának, az egyébrendű kimagasló események mellett szemügyre kell vennie az illető időszak bűnkrónikáját is. Már pedig napjaink bűnkrónikájában nemcsak kolosszális méreteinél, hanem tipikus mivoltánál fogva is a legelső helyet foglalja el a Humbert-család nagystíliú gazsága.

Ez a nevezetes familia husz esztendeig tette bolonddá a világ legraffináltabb népét, a párisi népet, még pedig olyan hihetetlenül egyszerű módon, amelynek a bámulatos vakmerősége mellett a bámulatos egyszerűségében volt a genialitása. Egy egyszerű, sőt tán inkább együgyű mesére építettek, amelyről husz év mulva derült csak ki, hogy olyan együgyű volt, hogy csak együgyű emberek hiszékenységre lehetett számítani. És éppen ebben volt a pokolian genialis furfangja a nagystíliú mesemondóknak. Arra mertek számítani, hogy ekkora vakmerőségre senkinek számíthat. Arra építettek, hogy senkinek a világon eszébe sem juthat az, hogy ilyen naiv dajkamesével merhet valaki odaállani a világ elé, különösen a pénzvilág elé. Ezek az emberek valóságos zatinárját csinálták meg az aranyborju körül tizenkilencedik századnak. A világ legszázadvégibb publikumát megtanították egy olyan aranyborju körül, amely — nincs. Ad absurdum vitték az elvénült század két tipikus tulajdonságát: az aranyborju-imádást

és a raffineriát. Egy fillér nélkül végigélvezték a pénzkirályok összes gyönyörűségét, minden dicsőségét és bebizonyították, hogy a legnagyobb raffineria a legnagyobb naivsággal érintkezik.

Szinte hihetetlen volna, ha nem játszódtott volna le az egész világ szemeláttára az egész szenzációs tragikomédia. De ott játszódtott le a világ középpontjában, Párisban, ahol nem történnek legendák, csak valóságba vált valószínűtlenségek. Ilyen valószínűtlenség volt a Humbert-estet keletkezéséről fogva egészen mostanáig, elannyira, hogy most már igazotlan lessük, miféle új hihetetlen fordulat fog kipattanni belőle. Mert ami eddig történt, az mind olyan hihetetlen, hogy ha valamely nagyon naiv novellairól ilyen logikátlan és vakmerő történet megírására vállalkoznék, akkor minden bizonynyal áttenné a történet színhelyét valamely nagyon messze, exotikus országba, ezer mértföldnyire a modern élet legszélsőbb határára.

Hogy milyen következetesen naiv ez az egész história, az igazán csodálatos. Előbb a mese az amerikai nábobról, akit senkinek ismert s aki százmilliót hagyott egy francia vidéki leányra; aztán a nem létező örökösök jelentkezése és pöre, végül, mikor már minden naiv furfang fölött szakadozni kezdett a lepel, az az elcsepelt fogás, hogy felgyújtották a lakásukat: mindez nem volt elég. Még ma sem derült volna ki az egész cselszövés, ha véletlenül egy tüzoltó nem akad, aki éppen a híres kincsesládát menti ki a tűzből. És amit a tüzoltó elrontott, azt siet helyrehozni a nyomozás, amely öt világrészben nyomozza a nagyszabású szélhámosokat, csak ott az orra előtt nem. Igazán csoda, hogy eszükbe nem jutott Humbertéknak a párisi prefekturán keresni burohelyet, mert ott talán még ma sem csípték volna meg őket.

A derék Humberték valóban nem tehetnek róla, hogy teljes hét hónap kellett a kézrekerítésükre. Ők bizony elég előzőkenek voltak a rendőri hatóságok iránt. Lenézve a tucat-gonosztevők rendes fogásait, nem bujdosztak el a tengerentúra, hanem kényelmes expresszvonaton elutaztak a szomszéd Spanyolország fővárosába, ott szépen együttmaradtak, hogy még csak el se lehessen őket tévesztetni, kibérelték egy francia ember házáat, mintha csak egyenesen fel akartak volna kérni, hogy adja őket a rendőrség kezére, mert nincs egyéb vágyuk, mint hogy hazájuk bírósága előtt számojanak be huszévi kiskirályságuk viselt dolgairól. Olyan felséges naivsággal csinálták az ő ugynevezett szökésüket, hogy szinte megérdemelték volna, hogy a rendőrség futni engedje őket. És hogy a rendőrség nem volt ilyen hálás, ez az első stilszerűtlen dolog az egész históriában. De ez csak olyan apró szépséghiba. És ez az egyetlen szépséghiba nem ronthatja le az elmúlt századvég legnagyobb szerű bűnügyi regényének megkapó jellegzetességét.

Franciaország persze röstelkedik most erősen. Pedig nincs mit röstelnie. Így kellett ennek történnie, nem másképpen. A Humbert-estetnek végtelenül naiv szövödéke csak a végzetserűségét bizonyítja. Így kellett ennek történnie. A mult század születését a nagy francia forradalom véres tragédiája előzte meg és kimutatta követi a Humbert-ügynek kacagatóan szomorú tragikomédiája. Mindakét határkő a francia földből nőtt ki. A franciák nemzeti büszkeségén nem esett csorba ezzel az antilézissel. A két századvégnek egy-egy világraszóló szenzációja mindegyik. Persze mindegyik a maga nemében. Hogy ez a mostani világesemény nem a forradalmak, hanem a törvényeségi regények klasszisába esett, arról nem Franciaország tehet, hanem a mos-

A hol a pénz nem isten

— REGÉNY —

írta: JÓKAI MÓR

(7)

Indítványom kézen volt a fejemben. Kérdés csak az, hogy miként tudom napirendre hozni. A Capitano és a Donna közbeléptek. A kedves gyermek az anyja vállára támaszkodott két kezével.

— Önöket a vihar verte ide? — kérde a Capitano.

— A vihar és a kőd.

— A kőd ez időszakban rendesen beköszönt minálunk.

— Európai hajók azért kerülnek ezt a tengervidéket.

— De még inkább a tengerünket ellepő korallzátonyok miatt. Sok év óta ez az első hajó, mely láthatárunkon megjelenik. Ezt is a tífón verte ide.

— És én örülök ennek a balesetnek. Egy paradisosmot tanultam megismerni a tengerpuszta közepén. Micsoda pompás kertek emelkednek fokunkint egymás fölé, amíg az ide vezető lépcsősoron felkapaszkodunk. Európa összes díszkertei nem mutatnak fel hasonló pompát.

Azzal felszámoltam elragadtatásom tárgyainak botanikus neveit: a *nudulariumot*, *Quesneliát*, *Uriescat*, *Trixist*, *Heliconiát* és a többi pompás

virágokat, a minőkről európai kertész nem is álmodik.

Mind a Capitano, mind a Donna arcán a megdöbbenés kifejezése mutatkozott.

— De hát honnan ismeri ön a neveit ezeknek a növényeknek? — kérde a Capitano.

— A flumei tengerészeti akadémia növendéke voltam. A könyvtár bővelkedik ritka irodalmi remekben. Azok között találhatók az „*Itinera Principum Koburgi*.” Meg a Carindo* vadászatai négy világrészben. Ezek voltak az én kedvence tanulmányaim. Az itteni lonkás kertekben felismertem azokat a csodaszép virágokat, amiket a könyvekből megjegyeztem. Némelyik a Koburg *Ferdinánd*, másik a Koburg *Fülöp* nevét viseli. Azok messze világrészről származhattak ide.

A Capitano és a Donna egymásra néztek. Megdöbbenés volt a tekintetükben. A Capitano begombolta szétgyírt kabátját állig.

Hanem a következő percben felállt a helyéről s odalépett hozzám, vállamra tette a kezét.

— Kollégák vagyunk, tegezzük egymást, tengerészek módjára.

Köszönettel fogadtam a lovagias ajánlatot.

— Te szakavatott botanikusnak látszol. Bizonyosan feltűnt előttem, hogy ezek a tropikus növények messze földről kerültek erre a vulkáni szigetre? Fel foglalk erről tudósítani. De menjünk át az én szobámba. Ném tud mindent s leányomnak nem kell megtudni semmit.

* Koburg Fülöp írói álneve, japán nyelven: „vadász.”

A neje nézett, mintha helybenhagyását várná.

A Donna bólintott a fejével s halkán mondá: — *Hiszen magyar.*

Jól esett ez a szó.

Tehát van még eset rá, hogy a nacionalém enyhítő körülményül szolgál rám nézve.

De mielőtt a termet elhagyhattuk volna, nagy robaj hangzott a lejáró csigalépcsőn s ajtóstul rohant be rajta egy új alak, kinek egész megjelenéséből rögtön kitalálhattam, hogy ő a *Kadét*, a Capitano fia. Vadászöltöny volt rajta, fején vadpávbőr-süveg, vállán tegez, hátán puzdra, nyilakkal, karjain, lábszárain bő gyolcsruha lobog, amit a magyarok *borjuszájú* ingnek, *gatyának* neveznek úgy maguk között, lábaféjét mokaszim takarta, kezében a vadászsákmányt lógatta: egy fekete hattyt.

— No, végre megkaptam! Sokáig lestem rá. Derék egy példány!

Szénfekete volt a hattyu tolla, kárminpiros az orra és a szemei körülete; csak a begyén voltak fehér sávok.

A Kadét az apja fiatalkori képmása lehetett arabon és a szemek kifejezésében, de alakja az anyjára hajazott: csupa ideg, ín és izom; a haja is szőke volt, göndör csigákban valólag omló. Alakja férfié: tizenhat évesnek látszott; de az arca elárulta, hogy még gyermek, nem több tizenegy évesnél.

Milyen öröme volt a vadászati diadala fölött!

A huga szemrehányást tett neki.

tani kor. Minden kornak olyan a szennázója, amilyen ő maga. Egy évszázaddal ezelőtt egy nagy forradalom kellett, hogy az egész világ Páris felé nézzen; most elég hozzá egy nagy humbug. Más idők, más szennázók. Robespierretől Humbertéig nagyot fordult a világ. Még pedig nemcsak Franciaországban.

Az új főrendiházban.

Budapest, december 22.

Belépünk a méltóságos főrendek új hajlékába. Ugyanaz a habitus, mint a t. Házé, csak valamivel aranyosabb. És nagyobbak is látszik, mert több az üres hely s a fekete oszlopsor mögött félkörben egész sétatály is van. Egyébként egészen az a külső, mint a palota másik szárnyán, a képviselő urak tanácstermében. Csak éppen az öltök még szembe, hogy itt több a piros bársonyszék. A főhercegek és a bíborosok szintén a miniszteri sorban kaptak helyet. (Mára azonban bíboros se jött az ülésbe.)

Tizenegy órakor még üres a terem. Csak a karzatot mutatkozik egy-egy korai vendég. Ott is legelőnek gróf Apponyi Albert, a képviselőház elnöke. De aztán sorra jönnek: asszonyok, képviselők, idegenek. A karzat már elég jól fest.

Akkor lép az első főrend a völgybe. *Samassa* József, az egri érsek. Szemüvegét megszerzi lorgonnal és szemletra indul a teremben. Megnézi az elnöki dobogót, a gyorsírók súlyeszétjét, a bársonyszékeket, a karzatokat, aztán hosszan figyeli azt a fali festményt, mely az elnöktől balra a pozsonyi *Moriámur*-jelenetet örökíti meg. Nézi, nézi s közben megérkezik a második főrend: *Wekerle* Sándor, aki azonnal az érsekhez csatlakozik. Most már együtt nézik a képet.

Hallik egyszerre a *Samassa* szava:

— Hol van József?

— Az bizony eltűnt! — mondja mosolyogva

Wekerle.

S ha most megnézzük a pozsonyi országgyűlés híres jelenetéről csinált képet, hát csakugyan hiányzik a gyermek József Mária Terézia karjáról. Nincs sehoh az egész képen.

Az érsek mosolyogva indul lejjebb Wekerle felé.

— Nincs József! Azt bizony elesente a piktor.

Most a völgyben beszélget tovább a két korai vendég. Hogy mit, nem hallani minden részleteiben a karzatra. De az érsek éles hangja egyetmást elárul s abból kiépíthető a diskurzus.

— Milyen szép állat! Hogy tudta megölni? A Kadét megcseréltatta a leány arcát.

— Neked fogok a bőréből csinálni pompás gallérkát.

Erre a leány arca mosolyra derült.

Észrevette azt a Capitano: a szakállába dörögve.

— A pipere kiengesztel.

De a Donna nem hagyta ezt szó nélkül. Saját öltözetére mutatott, mely nyers selyemből készült.

— Hát pipere ez?

Mire a Capitano gyöngéden megszorítá a kezét, odasugva.

— Te kivétel vagy az asszonyok közül.

A hattyu nyaka egy nyállal volt keresztül löve.

— Nem sajnáltad azt a szelid állatot megölni? — szólit duzzogva a Cara.

— Szelid állat? — tiltakozók a Kadét. — Ez a legharciasabb valamennyi repülő állat között, szembe száll ez a pigargéval, a caracassal, a balbuzarasszal s elveri mindannyit erős szárnyával. Képes egy szárnyesapással egy ember lábát eltörni. Nézd, hogy megütött, mikor bementem érte a vízbe, pedig már keresztül volt löve.

Azzal felrántotta az ingeujját a karjág, melynek vastag izmán keresztül egy széles ütés nyoma látszott, vérről átfutva, felkarcolt bőrrel.

A leány felsikoltott.

— Jaj, ha eltörte volna a karodat!

— El is törte volna, ha apámtól ilyen erős izmokat nem kapok.

A leány nem ütött a szájára e szóért.

Wekerle mutatja s túlfényes hajlékot s mond valamit. Mintha azt mondaná: „Mi szükségünk volt erre?”

— Quorum pars magna fuisti! — hangzik az érsek csipkedése.

— „En?” — látszik *Wekerle* gesztusából a tiltakozás.

De az érsek nem hagyja ki az obligóból s rácsitálja nemétül *Wekerle*re:

— Hja, mitgefanek, — mitgehangen!

Akik tehát elsőként érkeztek, nincsenek tulságosan elragadtatva. A később érkezők egy kissé bosszankodnak is. Alig-alig tudják a helyeiket megtalálni. Öregek, lassu emberek, rövidlátók is: úgy tapogatóznak a szegény méltóságos urak, hogy folyton egymásba ütődnek. Aztán van botlás is sűrűn. A padszintről lelépve mélyebben van járót s az öregurak, mikor a padból kilépnek, majd elesnek. Hát nevetnek is, bosszankodnak is. Csupa csendes morajlás ez, melyből csak a Gyulai Pál élesebb hangja válik ki:

— Jókai mellett ülök! Hol a Jókai helye?

Csak azt keresi. De mert Jókai nincs itt, Gyulai se találja helyét. Így aztán körütra indul inkább s beszélget a régi ismerősökkel.

Tizenegy óra után megjelenik a dobogón gróf *Csáky* Albin. Lendületes invokációval nyitja meg a hajlékfoglalás napját s a méltóságos főrendek halkán utána mormolják, amint azt mondja:

— Éljen a nemzet! Éljen a király!

*

Ami a napirendet illeti, arról nincs mit mondani. A méltóságos urak szó nélkül elfogadták az indemnítást, a horvát provizóriumot és a kivándorlási javaslatot. S miután a kalocsai érsek megtette szokásos indítványát, hogy az ünnepek alkalmából tolmácsolja az előnkség a trón számolyánál a főrendiház szerenosekivánásait: az első ülés befejeződött...

A főrendiház ülése december 22-én.

— Kezdeté délelőtt 11 órakor. —

Elnök: Gróf *Csáky* Albin.

A kormány részéről jelen vannak: *Szell* Kálmán miniszterelnök, *Lukács* László, báró *Fejérváry* Géza, *Darányi* Ignác, *Plósz* Sándor, *Wlassics* Gyula, *Cseh* Ervin horvát-szlavon-dalmát tárcanélküli miniszter.

(Az elnök megnyitja.)

Elnök: Az ülést megnyitom.

A jegyzőkönyv szerkesztésével gróf *Szőchenyi* Bertalan, a szólok nevének jegyzésével gróf *Vigyázó* Ferencet bízom meg.

Hanem azt tette, hogy ledobta a szandáljait s odafutott a középső ablakhoz, azt felrántotta s kifurakodott rajta, nem törődve az öltözetével. Odakinn pedig hullott a geizir zápora. Hogy meg ne ázzék, hirtelen felkapta a szoknyáját a fejére s abba takarózott. Aztán felmászott a sziklára térdein, tenyerein. (Nem ismerik itt a szegénylősséget.) A szikla völgyeletei tele vannak gyógyító füvekkel: azokkal teleztedte az inge elejét, úgy tért vissza; de most már a lépesőn keresztül. Olyan volt, mint egy mithologiai tünemény.

(Folytatása következik.)

A csalódás.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Írta: *Szeccsó Vilmos*.

A Magda férje tizenkét órakor hazajött az üzletből, ahol könyvtelét volt havi 80 forintokért. Magda a tűzhelynél állt és a rántást kavarta.

— Az ebéd már megint nincs készen! — dörmögte a Magda férje és mérgesen fordult be a szobába.

— Mindjárt meglesz, mindjárt meglesz — mentegődött Magda, de tény, hogy az ebéddel elkészt és a marhabús keményen került az asztalra.

Magdát nem lehet mentegetni, Magda hibás: délelőtt sokat ábrándozott és a húst későn tette a tűzhelyre.

A Magda szegény férje gyorsan lenyelte a kemény húst, amely vöröshagyma-mártással volt leöntve és zsirban pirított burgonya-mártással körítve; megkérdezte: van-e még valami? S a feleletre: hogy nincs, — vette a kabátját és sietett vissza az üzletbe, ahol már déli egy órakor pontosan meg kellett jellelnie.

Méltóságos főrendek! Nagy és emlékeztetés napot élünk mi ma, amikor véglegesen helyt foglalunk ebben a fényes palotában, amelyet a nemzet és a király együttes akarata az országgyűlés számára emelt. A jelennek szemlélete első sorban felelősséget bennünk a multak emlékeit, ama múltakat, amelyek hosszú folyamán a nemzetet képviselő törvényhozó testület előbb isten szabad egy aiat, aztán sok évszázadon át idegen előokra, más előokra szánt és csak végül részben ugyan saját, de akkor is felette szerény helyiségekben teljesítette magasatos feladatát; de teljesítette mindig oly kötelességtudással, oly politikai érzékkel és oly hazaszeretettel, hogy ezek előképpel és gazdagságával rikkító ellentétben volt a külső megjelenés szerénysége. (Tetszés.)

Ezt a disharmoniát megszüntetendő, a törvényhozás elhatározta egy állandó országháznak építését, amely már külső aakjában hirdetni hivatott rendeltetésének nagy jelentőségét és meiyet a léngeszű tervezők odaállítottak közvetlen a Duna hatalmas vízpartára mintha ellensúlyozni akarnák több nagy nemzeti megpróbáltatásunkat; mert hiszen egyik legnagyobb nemzeti költünk éppen a Dunára vonatkozólag kérdi:

„Buda, Mohács, Nándornál elűtő,
Tán honom könnye vagy, te nagy folyó?”

(Élénk tetszés.)

Több, mint 80 éve, hogy az eszme megfogalmazott; 22 éve, hogy a törvény megalkotott és most végre, méltóságos főrendek, rendelkezésünkre áll egész nagyságában, egész pompájában a palota, amely, míg kő kövön marad, a magyar nemzet hálás emlékeztetőbe fogja hívni azon férfiakat, akiknek nevei ez alkotástól elválaszthatatlanok: Gróf *Andrássy* Gyulát és *Tisza* Kálmánt, a volt miniszterelnöket, gróf *Tisza* Lajost, az építési bizottság elnökét és *Stendl* Imrét, a műépítész, akik közül egyiknek sem engedte meg a kegyetlen sors, hogy a nagy munkát befejezve lássák. De, méltóságos főrendek, bármennyire örvendes és megnyugtató, hogy a magyar országgyűlés, nemzeti alkotmányunk ezen alapszéklete, amelyen egy évezrednek köz- és magánjogi, közigazdasági és kulturális nagy alkotásai nyugszanak, ilyen fényes és méltó otthont nyert; bármennyire hirdesse ez ország-világnak állami önállóságunk teljes biztonságát és közigazdaságunk nagyságát, ne felejtjük el soha, méltóságos főrendek, hogy amint a mi elődeink csakis az ész hatalmával, az akarat és az érzelem erejével, a legelőzabban mérlegeléssel és a legirihetlenebb hazaszeretettel tudták e hazát biztosítani, fenntartani, szükség esetén megmeníteni, ugy mi is, méltóságos főrendek, csak ugyenezen az uton, csak ugyanezekkel az eszközökkel fogjuk méltón betölteni hivatásunkat, fogjuk esetleg kivívhatni az utókornak elismerését; merl hiszen csak a keret változott, amelyben mozognak, de nem változott a mi rendeltetésünk és teljesse használatnánk válnék még e keretben is, ha annak tartalma értékét veszíti. Azért, méltóságos főrendek, azt hiszem, hogy jobban nem ünnepehetjük a mai napot, mint oly szent fogadalommal, hogy elődeink példáját követve, ezentes is minden akaratunk, minden tudásunkat, összes érzelmeinket törvényhozói munkakörünkben a közügynek szenteljük; nem ünnepehetjük jobban, mint oly hó fohással az egek Urához: engedjed meg, hogy minden e házban hozott határozatunk, e házban tett minden rendelkezésünk hasznára és javára váljék a nemzetnek, hasznára s javára váljék a királynak. Éljen a nemzet! Éljen a király! (Élénk éljenzés.)

Magda meg kiment a konyhába, hogy az edényt elmosogassa. Cselédre nem teltt és így minden munkát neki kellett elvégeznie. Magda feltűzte karján a ruhát a könyökéig és nézte a kicsiny és szepfirmájú kezét, melyet vörösré marta a mosogatóvíz. Magda sóhajtott egyet és hirtelen arra gondolt, mily jó volna keztüben mosogatni! Ámde ez igen baiga gondolat volt, mert Magdának csak egy pár keztüfje vala és az is az ujjak hegyén már egy kicsit foszlós és már nem tiszta, ugy, hogy delután majd meg kell varni és benzinnel erősen kitisztítani.

Magda tehát keztü nélkül végzte el a mosogatóst és nagyon sietett, mert még sok dolgot várt rá.

A keztü tisztogatásán kívül nyakfodrot akart készíteni magának valami oleó organinból, ezenkívül az egyetlen téli szoknyája alját prém-mel akarta beszegni és már előre igen örült, hogy ez milyen sikkes lesz. A prém eddigelé a Magda egy régi, már teljesen elnyűtt kabátjának a gallérját díszítette és nem volt asztrának, bár annak akart látszani.

Ily nagyarányu teendők között telt el a delután. Magda örült, hogy ő estére milyen esinos lesz a korzón, finom, kis arca ragyogott és gondolatai kedves ábrándokba merültek.

Magda egy férfiről ábrándozott, akivel még soha életében egy szót se váltott, akiről még azt se tudta, hogy kicsoda, micsoda.

Érezte ő jól, hogy ez ábrándozás nem illik egy férjes asszonyhoz, de a férfi csodaszép volt és Magda ez ábrándozásban titkos, édes kártérítést talált a nyomorúságért, melybe a sors születte őta beletaszította és mely minden álmát csufosan kijátszotta.

Magdák minden este megengedték maguknak az ingyen való gyönyörűséget, hogy bemenjenek a korzóra a fényes urinép közé sétálni. Künn laktak a Csemőri-uton és hosszú gyalogjárással kellett nekik a korzó gyönyörűségéért meg-

Méltóságos főrendek! Ezen új Házban is elnöki bejelentéseimet gyászhrrel kell kezdenem mert mindekegyik a méltóságos főrendeknek be kell jelentenem, hogy Beretvárs Endre tagtársunk, akit közgazdasági téren szerzett érdemei elismerésül a királyi ő felsége e Háznak életbőszigligati tagjátávé kinevezni méltóztatott, az évi október hó 21-én szívizékhűlésben váratlanul elhunyt. A méltóságos főrendek bizonyára helyeslik azon indítványomat, hogy a boldogultnak emléke és halála leteletti tájálunk mai jegyzőkönyvünkben helyt találjon. (Helyeslés.)

(Bizottsági jelentések.)

A főrendház ezután tudomásul vette az igazoló bizottság jelentését a főrendek jegyzékének kiigazításáról és gróf Csekonics Sándor kérvényéről, a gazdasági bizottság jelentését az augusztus—szeptember—október havi számadásokról megvizsgálásáról, továbbá az átköltözésről és a mentelmi bizottság jelentését.

(Választások.)

A főrendház ezután megválasztotta a horvát országos bizottságra: báró Harkányi Frigyes, a jogügyi bizottságra: Latinovits Jánost és Sárkány Samuelt püspököt, a naplóírói bizottságra: báró Ambrózy Gyulát, a pénzügyi bizottságra: gróf Berchtold Richárdot, a gazdasági bizottságra: új, gróf Zichy Nándort.

(Törvényjavaslatok.)

Elfogadták ezután az 1903. év négy első hónapjában viselendő kösterhekről és fedezőndő állami kiadásokról szóló törvényjavaslatot; Magyarország és Horvát-Szlávon-Dalmátországok között létre jött pénzügyi egyezmény beicikelyezéséről szóló törvényjavaslatokat és az 1900. évi állami zár-számadást.

(A király üdvözlése.)

Császára György kalocsai érsek: Nagyméltóságú elnök ur, méltóságos főrendek! Kegyeletes érzémeteknek teszek eleget, midőn ma ez évben utolsó ülésünkben felszólalok. A méltóságos főrendek közönségét jelölöm ki, midőn azt az indítványt terjesztetem elő: Kérjék fel a nagyméltóságú elnök urat, hogy a közelgő új év alkalmából ő császári és apostoli királyi felségét, legkegyelmesebb urunkat a főrendek legmélyebb hódolatáról és tőrtelhen hűségéről újból biztosítsa, egyszersmind legörbőbb üdvözlésünket és imáinkba foglalt amag óhajunkat, a legmagasabb trón zsámolyánál tolmácsolja, hogy a királyok mindenható királyi ő felségét legkegyelmesebb urnukat oltalmazza, áldásainak legduzsabb kinoszeivel balmozza el és a magyar nemzet, valamint összes népeinek tántoritlan hűsége és szeretete által állandóan környezze meg igen, igen sokáig boldogan éltesse. Éljen!

A nagyméltóságú elnök urnak, ugyszintén a nagyméltóságú alelnök urnaknak boldog újévet kívánunk. Éljenek! (Zajos éljenzés.)

Elnök: A méltóságos főrendek felkérésével a főrendház az indítványt, legközelebb kötelességemnek jogom tartani, hogy ő felségének a főrendház jókívánatát tolmácsoljam. Magam részéről köszönetet mondok a megemlékezésért.

Elnök bezárta az ülést.

fizetni, mert amit villamos vasutára költöttek volna, az a kis pénz vacsorára kellett, sőt még a másnapi reggeli is bőven ki kellett hogy teljen előle.

De eltekintve attól, hogy a gyalogjárás egészséges, érdemes is volt fáradni, hiszen a kirakatok bámulása oly szédületes gyönyörűség, a selyemruhás, illatos asszonyok, elegáns emberek közt elshahanni oly meleg érzés és egy félóra a a hozzájuk való tartozás hamis, de édes képzetét kelti.

És legutoljára maradt, ami a legfontosabb: Magda láthatja — őt.

Ót, akiről nem tudja, hogy kicsoda, de érzi, hogy valami. Ennek az ismeretlen férfinak körvonalai is oly finomak, — semmi érdes durvaság — mintha az egész alak egy álmoképből lépett volna ki, az arcába pillantani: meleg és édes dolog, és a Magda szíve izgalmasan dobban meg, ha tekintete találkozik a férfi világos és átható tekintetével. Magda tudja a férfi tegnapi nyak-kendőjének a színetét, valamint azt is, hogy frissen volt-e beretválva vagy sem? Magda, mondom, tisztában van mindezzel, bár csak lopva tekint a férfira és nem azért, mert a férje oldalán megy, hanem tisztán illendőségéből és szeméremből. Mert ez ábránd egy tisztára gyermeces és szemérmes virág a Magda asszony szívében, egy virág, mely elkésvé bujt ki a szíve talajából leányos tavaszának elmúltával. A kíváncsiagnak finom és szédítő varázsa, melyet a mosogató és sűrűlő Magda finom lelke az idegen férfiban megérezett, csak tiszta, cél nélkül való, leányos ábrándokat keltett benne. Arra gondolt, hogy mily jó volna egyszer vele ragyogó májuson rózsalugásban ülni és verseket olvasni, vagy ha egyszer úgy ejtené le a kabátjára tűzött virágot, hogy ő azt észrevétlenül fölvehetné!

Hogy senki, senki, a férfi maga se sejtse meg a gondolatait, ez volt a Magda vágya. Azonban az ismeretlen férfi mégis észrevette az asszony

BELFÖLD

A füztesrendezés. Egy estláp munkatársa főkereste Lukács László pénzügyminisztert, hogy tölje tudja meg, mikor terjeszti be a miniszter a tiszviselők fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslatot. A miniszter ezeket mondotta:

— Szándékomban volt a javaslatot még a szünet előtt betérjeszteni, de ez lehetetlennek bizonyult. Fájdalom, ugyanezt kell mondanom a honpári formai ülésre vonatkozólag is. A legjobbat akart mellett sem tudtam a javaslatlál elkészíteni, sőt teljességgel ki van zárva még az az eshetőség is, hogy újlesztendőre kézszen legyek vele. Így hát legkorábban csak a jövő év első heteiben terjeszthetem elő a javaslatot a törvényhozásnak. A késedelem oka az hogy több miniszterium folyton újabb-újabb kívánásokkal áll elő s ezeket egy-szerden figyelembe nem venni lehetetlen.

KÜLFÖLD

Veszedelem Kínában. Ha hitelesek a Daily Mail és a North China Daily Newsnak értesülései, akkor Kínából nemokára épp oly borzalmaknak fogjuk híret hallani, mint amelyek az európai hatalmak beavatkozását előidézték. A boxer lázadásból ismeretes, Tungfuzsiang nagy előnyomulásra készül 10,000 főnyi sereggel. Sok gabonát és takarmányt vásárol össze és összekötetésben áll a Kanszu tartományban „számműzetésben” levő Tuan herceggel. Egy 4000 főnyi sereg, amelyet császári rendeletre fel kellett volna osztlatni, utban van, hogy Tungfuzsianghoz csatlakozzék. Sanghaiban híre jár, hogy Tungfuzsiang Kanszu és Szanszi tartományokban az összes idegenek kiirtását tervezzi és hatalmába akarja keríteni Szenszintu fővárost. Kanszui idegenbarát kínai hivatalnokok állítólag azt tanácsolták az idegeneknek, hogy hagyják el a tartományt, mert zavargásoktól kell tartani.

Az osztrák agráriusok tiltakozása. Az osztrák agrárius Centralstella állandó bizottsága mint a Budapesti Levelésnek Bécsből jelentik, legutóbbi ülésén elhatározták, hogy a Reichsrath két háza által elfogadott törvénytörvényjavaslat ellen tiltakozását akkor is föntartja, ha a szentesítés törvényerőre emeli. Ezt a határozatát a Centralstella azzal okolja meg, hogy a Reichsrath által elfogadott javaslat csak elméleti tilalmat foglal magában a tőzdszerző határidő-üzletre nézve, amely rendeleti uton lép életbe s a tilalomnak sem polgári, sem büntetőjogi szankciója nincs. Kiemeli a megokolás, hogy a beelőlys, amelyet a bankok és a nagytőkés spekuláció a császári-királyi kormányra gyakorol, csakis teoretikus értékű jogta tenni a rendeletek utján szabályozott tilalmat. Arra is hivatkozik a Centralstella, hogy mivel a belsőideket a tőzdszerző határidő-üzletektől a különöndön, tehát a magyar tőzsdén, a törvény mostani formulázásában el

titkos rajongását és egy délelőt, amikor Magda egyedül volt benn a városban — szalagot vásárolt, hogy földszíntse, vele a tavalyi kalapját — nyomon követte Magdát. Magda érezte, hogy a férfi hozzája akar csatlakozni és azért elhatározta, hogy ha meg fogja szólítani, kiméltelendő és nyersen fogja visszautasítani. Bízunk, fölemelt fejfel, jégéhideg arccal haladt, rá sem nézve a férfira, aki folyton kerülgette; a szíve reszketett, de tudta, hogy ez nem látszik meg rajta. A férfi egészen a kupuig kísérte, de nem mertte megszólítani; mikor a házhoz ért, a férfi átment a tulso oldalra, valószínűleg abban a reményben, hogy Magdát megpillantja majd valamelyik ablaknál, mert nem tudta, hogy Magdák csak az udvarra laknak. Magda ez nap igen büszke volt diadalára és édesbus fájdalomt érezett...

... Este Magda fölvezta a kitisztított keztyűjét, bár az még erősen benzín-szagú volt, a nyakára kötötte az új organtin-fodrot és bement az urával a városba.

Már háromszor mentek végig a Koronaherceg-utón, de ő nem volt látható. Végre föltűnt az alakja.

De mi ez?

Nem egyedül volt, mint eddigél mindíg, egy rendkívül elegáns, szép, fiatal nővel ment karótfogva.

A Magda szívében éles fájdalom nyilallott keresztül. Tehát felesége van! Hogy ő erre az eshetőségre sohasem gondolt!

Végre kialudt a lámpás, sötét lett, Magda magára huzta a paplant és átgedte magát a fájdalomnak. Ugy érezte, mintha csufosan megcsalta és kijátszotta volna őt az az ismeretlen ember, mintha hűségeit tört, esküt szegett volna vele szemben. A hűtlenül elhagyott leányzóknak fájdalmas könnyvet sirta bele a sötét éjszakába, melyben szétfolyt lassan, semmivé vált a Magda asszony gyermeces szívének leányálma.

nem tiltották, ezek az ügyletek jogi következményeket vonhatnak maguk után Ausztriában. A Centralstella megokolása ki ejti, hogy a határidő-üzlet ellen indított erős agrárius mozgalmat nem szabad látszólagos engedmények miatt abbahagyni.

Akcio Venezuela ellen.

Budapest, december 22.

Lesz tehát választott bíróság. Roosevelt elnök fog dönteni a kérdésben. A szövetséges hatalmak ajánlották Castrónak, aki természetesen el is fogadta. Maga Roosevelt kissé habozott, de később szinte bizonyossá vált, hogy Roosevelt, nehogy a vizsály végetekig ne fújjon, habár nem szivesen, de elvállja a békebírói tisztet. A washingtoni kormány szinte kezdetből fogva caracasi követét lanszirozta választott bírónak, mert azon igyekezett, hogy az Egyesült Államok döntsenek ebben az európai-amerikai vizsályban. Nehezen volna tehát érthető, hogy az elnök visszautasítaná azt, amit a követe részére elfogadott volna.

Az Atalanta és Kearsarge amerikai hadihajók, az utóbbi Higginsons tengernaggyal, Port of Spainba érkeztek. A Massachusetts és Jova hadihajókat keddre várják. A Phantom angol hadihajó Barracoonnál az Orinokon meglemeleket és eddig nem sikerült kiszabadítani. A Higuero de Rio Chico környékén álló felkelők nagy pénzüsségeket szedtek úgy az idegenektől, mint a venezuelaiaktól. A Boranza olasz örökállóhajó elfogott egy venezuelai partjáró hajót. A Stosch német iskolahajó Pügrim német ügyvivő telességével, aki még folyton betegeskedik, Curacaóba ment. Matos tábornok Coro bevetelére vár, hogy partraszálljon. Fernandeznek azt a proklamációját, amelyben a hazafakat kibékülésre szólítja fel, hidegen fogadták. A blokad következtében az élelmiszerek ára nagyon emelkedett. A lakosságnak alig van egy hónapra való elesége.

New-York, december 22.

Az Associated Press egy berlini táviratot közöl, mely szerint Bülów birodalmi kancellár következőképpen nyilatkozott a venezuelai kérdésről:

— A németek venezuelai követeléseit közül az utolsó polgárháborúból származottakat tettük első helyre. A követelések nem csupán a köztársaság által üzletit uton elvállalt kötelezettségek, hanem venezuelai német állampolgárok ellen elkövetett erőszakosságokból származtak, részint minden ellenszolgáltatás nélkül való kényszerkölcsönök vagy állattelkobozások alakjában, részint német házak és birtokok kifosztása alakjában. Ezekért az erőszakosságokért semmiféle kárpótlást nem lehetett kapni a venezuelai kormánytól, mert ez keréken megtagadta, hogy a kérdést diplomáciai tárgyalások utján rendezze. Ennek következtében a császári kormány legnagyobb sajnálatára kénytelen volt a maga kezébe venni az ügyet. Az első kényszerintézkedés, amelyet Venezuela ellen tettünk, hadihajóink elkobozása volt. Minthogy ennek az intézkedésnek nem volt közvetlen hatása, most már a venezuelai kikötők elzárását tervezzük. A blokad hadiblokad jellegű lesz, tehát semmi különbséget nem fogunk tenni a semleges nemzetisége tekintetében. Nem szándékunk azonban formális hadüzenetet kibocsátani, mert Németország és Anglia egyelőre csak abban állapodott meg, hogy a partot elzárják és más ellenséges természetű intézkedéseket nem tesznek Venezuela ellen, kivéve, ha valami váratlan ok közbejön. Sajnáljuk, hogy erre az intézkedésre szükség volt és bizonyára gondoskodni fogunk róla, hogy általa a semleges kereskedelem lehetőleg kevés kárt és zavart szenvedjen. Természetesen eszünkagában sincs területet szerezni Venezuelában. E tekintetben az Egyesült-Államok kormánya már hónapokkal ezelőtt határozott nyilatkozatokat kapott fölünk. Hálásak vagyunk az Egyesült-Államoknak azért a fáradozásért, amelylyel a vizsálynak választott bíróság utján való elintézése érdekében buzgólkodik. Azt hisszük, hogy ilyen módon méltányos megegyezésre fogunk jutni.

New-York, december 22.

A New-York Journal caracasi távirata szerint Castro elnök hirtelen tiltakozás betegsége esett.

Port of Spain, december 22.

Douglas altengernagy az Ariadne tengernagyi hajóval Port of Spainben marad, ahonnan ez idő szerint az operációkat irányítják. Ferrera tábornok, a ciudad-bolivari felkelők képviselője az Orinoko folyón a venezuelai kormány által elrendelt blokad megszűnése óta 350,000 dollár vámost szedett be, a kereskedőknek 70,000 dollárnyi kölcsönt visszafizetett és nagymeanyiségű foglyvert és lövésztart rendelt Port of Spainben. A Kearsarge és Alabama amerikai csatahajók parancsnoka jelkereste a helyettes kormányzót és a brit parancsnokot és értésükre adta,

hogyan az amerikai hajóraj látogatása a hajóraj rendezéséért teretnek egy része.

Berlin, december 22.

A Wolf-ügynökség jelenti: Az Egyesült-Államok berlini és londoni nagyköveteinek a részletesebb jegyzékeket adnak át Németországnak a választott bíróság kérdésében való állást foglalás tárgyában. A jegyzékek egyszersmind behatárolják a tárgyalásnak a két kormány számára a választott bírósági döntésre vonatkozólag tett kikötéseire. A két kormány előzetesen megállapodott a jegyzékek tartalmára nézve, úgy hogy lényeges különbség nincs közöttük.

Róma, december 22.

Mint a Stefani-ügynökség jelenti, hónap fogják átadni az Egyesült-Államok nagyköveteinek az orosz kormány válaszára Roosevelt elnöknek a venezuelai kérdésre vonatkozó választott bírósági tiszte tárgyában. A válasz egybehangzik Anglia és Németország válaszával.

Port of Spain, december 22.

A hivatalos lap közli a Venezuelához intézett hadüzenetet. A hadüzenet csupán formalitás és azért történik, hogy a blokádot legálizálja.

Humberték elfogatása.

Budapest, december 22.

Párisban, Madridban és a világ minden részében, ahova távirat és újság jár, az elfogott Humbert-családról és az elfogatás következményeiről beszélnek. Most, hogy már megvannak a nagystíliú szélhámosok, nagy az ámulás, hogy Madridban huzódtak meg és hogy csak ilyen későn kerültek hurokra abban a városban, amelyben legkönnyebben tűnhetik fel egy több tagú idegen család, mivelhogy a legnemzetibb jellegű városok közé tartozik. Sajátságosnak találják, hogy Madridba szöktek Humberték, ahonnan a legegyszerűbb diplomáciai érintkezés után, ugyszólván huszonnégy óra alatt kerülhetnek a letartóztatott franciák a párisi igazságszolgáltatás kezébe, holott vannak országok, ahonnan csak hosszas bírósági eljárás után juthatnak vissza Párisba. Angolországból és az Egyesült-Államokból például bajosabban kaphattak volna meg Franciaország Humbertékét. Természetesen azok után, amiket Humberték a madridi hatóság emberei és egyes újságírók előtt elfogatásuk első pillanataiban mondtak s mint újabb táviratok jelentik, fenn is tartottak, még csak növekedett az érdeklődés a tárgyalás iránt. Nagy emberek porbarántását és politikai leleplezéseket a bekövetkezését várják a nagy pertől, amely bizonyára egyike lesz a regényes részletekben leggazdagabb pereknek.

(A letartóztatás és a kiadatás.)

Páris, december 22.

A letartóztatás híre Párisban külön kiadásokat adott a lapok. Miután a kormány a Havas-ügynökség távirataiból értesült a Humbert-család letartóztatásáról, Combes miniszterelnök felkérte Delcassé külügyminisztert, hogy Patenotre madridi nagykövettől sürögösen kérjen részletes távirati jelentést Humberték elfogatásáról. Erre Patenotretől a következő távirat érkezett:

Madrid, december 20.

December 18-án névtelen levelet kaptam, amely szerint a Humbert-család Madridban, Calle Feréz 83. száma alatt lakik. Ehhez az értesítéshez egyéb magyarázat nem volt füze s így a dolog kétségesnek látszott. De én mégis kötelességemnek vétem, hogy a spanyol rendőrséget a további nyomozás elrendelése végett értesítem. Madrid polgári kormányzója, akivel közltem a nekem küldött utasítást, megerősíti, hogy a múlt éjjel az egész Humbert-családot elfogták. További részletek következnek.

A francia külügyi hivatal futára tegnap délután érkezett Madridba s magával vitte azokat a diplomáciai iratokat, amelyek alapján a kiadatás eljárását megindították. A francia igazságügyminiszter rendkívül megörült annak a hírnek, hogy Humberték letartóztatották s egy újságírónak a következőket mondta:

— El sem képzelheti örömmem, amikor hallottam, hogy a rikkancok Humberték letartóztatásának hírére kiabáltak. Nem tudtam a hivatalomban megmaradni s a boulevardra siettem, ahol a tömeg közé vegyültem, hogy megtudjam a halást, amelyet a hír az emberekre tesz. Egy járőrrel azt mondta: „Hát mégis igaz lett az igazságügyminiszternek!” — aminek végtelenül meg-

örültem. Elfelejtettem azt a sok támadást, amelyet el kellett tűrni. Humbertékét le kellett tartóztatni, hogy az ország meggyőződjék, hogy Franciaországban egyenlő jog van mindenki számára. A köztársasági igazságszolgáltatás becsületéről volt szó s nem kiméltünk sem költséget, sem fáradságot, hogy ezt a becsületet megmentsük. Tudja-e, hogy a nyomozó-levelet az összes európai nyelvekre lefordítottuk! Nézze csak (a miniszter e szavaknál egy fali szekrényhez lépett), ebben a szekrényben vannak a Humbertékra vonatkozó iratok s itt van a többi közt a nyomozó-levelet is, a világ valamennyi nyelvére az oroszól a görögig, a portugáltól a svédig lefordítva. Egyetlen nyomot sem hagyunk figyelmen kívül és még a legbolondabb följelentéseknek is utána járunk. Csak néhány nappal ezelőtt jelentették nekünk, hogy a megszállt család Argentínában van. A följelentés komolyan látszott, mert Daurignac kedvese Lisszabonból Buenos-Ayresbe utazott. En magam mindig Spanyolországban gyanítottam őket, de azért mégis elküldtem két rendőrügynököt Buenos-Ayresbe. Az ügynökök most tengeren vannak. Hivatalom elfoglalása után arra kértem barátomat és kollégámat, Delcassé külügyminisztert, hogy utasítsa az összes külföldi diplomáciai tisztviselőket, hogy még a legesekélyebb jelt is nyomozzák és a külügyi hivatal jóllás támogatásának köszönhetjük, hogy Humbertékát elfogták. A rendőrség foladata véget ért s az igazságszolgáltatás megkezdődött; legyen meggyőződve, hogy az is meg fogja tenni kötelességét.

Madrid, december 22.

A király a kormányzóknak és a francia nagykövetségnek szerencsekívánatait fejezte ki az ügy fogásért. Caro rendőrügynököt eleleplették. Midőn a rendőrség pémeiken éjjel Humberték lakásának ajtaján kopogtatott, a harmincet perc alatt, amíg az ajtót kinyitották, Humberték több fontos okmányokkal együtt tizedesből hater ezer pezeta bankjegyet is tüze dobtak. Midőn Humberték el akartak vezetni, az asszony hosszasan bucsuzott Musica vámhivatalnok feleségétől, s miközben öt elelgette és csókolta, szebbé csuszított kétszáz ezer pezeta spanyol járadékot. Musica ezeket az értékpapirokat másnap átadta a francia konzulnak. Humberték a börtönben azt mondta, hogy nem szöktek meg Párisból, hanem nyugodtan elutaztak s kijelentette, hogy Párisban nagyon fontos iratai vannak, amelyekkel igen nagy díjazás embereket tönkretethet. Azután azt mondta, hogy elrabolták leányának összes vagyonát, de majd Párisban le fogja előzni a rablót, akiknek nem lesz több nyugodt életük. Az a pénz, amelyet Musicaéra akart bízni, egyetlen vagyonuk volt, de azok, akik őket megbecstelenítették, drágán fogják gazságukat megfizetni.

Páris, december 22.

A spanyol kormány késznek nyilatkozott a Humbert-család tagjainak azonnali kiszolgáltatására. A kormány Daurignac Román kiadatását gyilkosság miatt is kéri. Daurignacot gyanúsítják ugyanis Shotsmann liliei bankár meggyilkolásával, akit ezelőtt egy évvel a vasuton gyilkoltak meg. Humberték ugyanis hét millió kölcsönt kértek a Shotsmann milliós családától. A család egyik tagja ellenozta a kölcsönt s nem sokára egy vasuti kocsiában halva találták. Humberték ezután csakugyan megkapták a kért hét millió frankot. A gyanú növeli az a körülmény is, hogy a Shotsmann-család egyik tagja a gyilkosság estéjén Daurignacot azon a vonalon látta utazni, amelyen a gyilkosság történt.

A Humberték által becsapott bankárok tudvalevőleg 400.000 frankot, a kormány pedig 25.000 frankot tűzött ki Humberték elfogatására. A 425.000 frankot Caro rendőrfelügyelő és három alantás rendőrkeze fogják kapni. Mikor a letartóztatott Daurignacot kihallgatták a rendőrségen, egy cseppet sem vesztette el hidegvérét, udvarias odafordult Carozhoz s azt mondta:

— Uram! Gratulálók önnek a 425.000 frankhoz. Azután a siró takarítónak megígérte, hogy hátralékos bérét kifizeti, pedig ő is segített neki a mosogatásban.

Humberték fölismerését, akik eleintén belgáknak vallották magukat, az a körülmény sietette, hogy a család tagjai spanyol népviseletben merészkedtek ki az utcára, ami már feltűnést keltett.

(A följelentés.)

Madrid, december 22.

Tegnap este az itteni francia nagykövetségben egy ember jelent meg azzal, hogy ő írta azt a névtelen levelet, amely a francia nagykövetséget tudvalevőleg figyelmeztette, hogy a Humbert-család Madridban tartózkodik.

A névtelen följelentés egészen rövid volt s így szólt:

„Humberték, ez a szédelő asszony, Calle Feréz 83. száma alatt lakik.”

Felzúgította a nagykövetséget, hogy adja ki neki a följelentésnek ígért 25.000 franknyi jutal-

mat. A nagykövetség írásróbát kért tőle, hogy írását össze lehessen hasonlítani a levél írásával. A följelentő kérte a nagykövetséget, hogy nevét iartsa titokban.

Madrid, december 22.

Annak az embernek, aki a nagykövetséget a Humbert-család hollétééről értesítette, már kiadták az ígért jutalmat.

(A leleplezések.)

Madrid, december 22.

Humberték ma rosszul lett s mikor magához tért, hosszú levelet írt férjének. Aztán folytatta fenyegetőzéseit, a nélkül, hogy képes lett volna pozitív vádakat hangoztatni. Tegnap a többi közt kijelentette, hogy leányának egész vagyonát ellopták. Ha majd Párisban lesz, nem lesz oka arra, hogy bárkit is kíméljen. Meg fogja nevezni a valadi bűnösöket. Bizonyos, hogy letartóztatás még sok nagy urnak keserves pillanatokat fog szerezni. Teljes erejébe fog védekezni és az lesz a beszéde, hogy a vele elkövetett gyalázatoságokat meg fogja torolni.

Madridi jelentés szerint az ottani francia nagykövet egy párisi nacionalista lap tudósította előtt egy nyilatkozott, hogy a Humbert-ügyben nem fogják megtalálni azokat a politikai botrányokat, amelyeket benne keresnek. Megíhet, hogy egyes bírósági személyeket kissé kompromittálni fog az ügy.

Páris, december 22.

Daurignac Román a Figaro egy munkatársa előtt kijelentette, hogy Humberték a büntetőpróból nagy politikai ügyet fog csinálni. A Humbert-család voltaképpen egy nagy politikai csalókövés áldozata, de majd tud védekezni is. Főerőssége az lesz, hogy mindent és mindenkit le fog leplezni.

A Humbert-ügyből kifolyólag sok ügyből és közügyből van kompromittálva. Közülük többben a politikai életben is nagy szerepet játszottak. Így emlegetik Dubuit ügyvédét, aki a nacionalista liga alapítója volt, továbbá Guérin szenátort, Humberték jogi főtanácsadóját, aki a Dreyfus per idejében igazságügyminiszter volt. A kompromittált politikuskok között nagy az izgatottság.

Párisból táviratozzák: Patenotre nagykövetet megérkezésekor nagy óvációt fogadtak. Egy újságíró előtt Patenotre kijelentette, hogy szó sem lehet készülő botrányról; a Humbert-ügy egyáltalán nem fog nagyobb port felvenni s a köztársasági kormánynak nincs mit félnie attól a fenyegetéstől, hogy a Humbert-család mindenkit le fog leplezni.

A nacionalista sajtónak ama közleménye kapcsán, hogy Patenotre visszahívása miatt beszűzt akart állni a kormányn s azért kerítették kére éppen most a szélhámosokat, Patenotre nevetve jegyezte meg az újságíró előtt, hogy az egészből egy szó sem igaz. Elutazása előtt négy nappal kapta a följelentő levelet s természetes, hogy megiette a kellő intézkedéseket. A kormánynak nézve egyébként a Humbert család letartóztatása egyáltalán nem kellemetlen.

Patenotre elmondta a hiriapíróknak, hogy látta a börtönben az egész családot. Leginkább Humbert Teréz viselték meg az igazalmak. A letartóztatottak külsején és viselkedésükön egyáltalán nem látszik, hogy ők az elmúlt század legnagyobb szélhámosai. A legszánalomra méltóbb közülük Humbert Éva, akit anyja folyvást dédelget.

A följelentőnek a nevét nem akarta megmondani Patenotre.

(Humberték Madridban.)

A Figaro madridi tudósítója hosszasan beszégetett Romain Daurignaccal a börtönben. Daurignac azt mondta neki, hogy a Humbert-ügyet erősen tulozák; azután így folytatta:

Azt mondják hogy mindig tobzódunk a milliókban, de ez nem igaz. Üzleteink mindig tisztességesek voltak. A magunk pénzével s azokéval spekuláltuk k, akik biztak bennünk. Csak azért mentünk tönkre, mert egy Caluit nevű uzsorás üldözött bennünke. Ez az ember kétszáz ezer frankot adott nekünk két óson oly nagy kamatra hogy a tőke rövid idő múlva három milliót tett. Előre s biztosíthatom ön, hogy bűnpörökből nagy politikai ügyet fogunk végrehozni. Politikai intrikának vagyunk áldozatai. Megloptak és megbecstelenítettek bennünket, de legyen meggyőződve, hogy majd védelmezzük magunkat.

Daurignac azután elmondotta, hogy rokónival május 7-én utazott el Párisból és egyenesen Madridba ment. Ott éppen akkor a fiatal király koronázása alkalmából nagy néposzűdlet volt s ennek köszönhetően, hogy észrevétlenül vonulhattak be a városba, ahol a koronázás napján ablakot börteltek, amelyet zászlókkal földíszítettek, s a mikorra a fiatal király elvonult, ők is zajosan éitették a többiekkel. E só lakásuk a Calle Urquijóban volt, ahol csakhamar megkedvelték magukat a szomszédokkal s a gyerekeket cukorkával, a szülöket pedig értékesebb ándékokkal leplek meg. Belgáknak val-

lőtték magukat s a kemény belga kiejtést igyekeztek utánozni. Két hónap mulva odahagyták azt a lakást és az elegáns és csöndes Calle Ferdinánd kőházat, ahol csak nagyobb állású katonatisztek, művészek és írők laktak. Ebben az utcában lakik *Mária Krisztina* infánsné s testvére, az aszturiai herceg is. Egy nyilvános árverésen burtor vásárokat, ami azt bizonyítja, hogy nem nagyon félték a rendőrségtől. Egyetlen szórakozásuk az volt, hogy hosszú sétákat tettek s elmentek a bikaviadalokra és néhány színházba. Több francia újságra előfizettek. Cselédeknek megiltották, hogy ismerősöket fogadjanak. Valahányszor osongetek vagy idegen arok megjelentek, mindig rendkívül izgatottak voltak. Daurignac Emil orvosnak mondotta magát s amikor egy szomszédasszony gyomorbetegéről panaszkodott, orvosságot adott neki, amelytől két hét mulva meggyógyult.

Humbert kijelentette a tudósílnak:

— Tiszteséges emberek vagyunk és teljes világságosságot akarunk ügyeinkre vetni.

A *Nuev Frie Presse* madridi tudósítója beszélgetést folytatott *Mugica* madridi adótanácsossal, aki Humberttel egy házban lakott. A két család lassanként egészen bizalmas viszonyba jutott egymással, összeárták és kis, családi jellegű estélyeket rendeztek. Az improvizált mulatságokon Humbert Éva mint zongoraművész szerepelt, Daurignac Paula pedig francia dalokat és olasz koplékát énekelte. Társalgás közben a Humbert és Daurignac család tagjai azt beszéltek, hogy Belgiumból jöttek, de nagyon jól érzik magukat Madridban és alighanem állandóan ott maradnak. *Mugicának* akkor is jelen volt, amikor a rendőrök Humbertet elvezették.

Az orosz külügyminiszter utja.

Budapest, december 22.

Gróf *Lambdorff* orosz külügyminiszter utja nemcsak elsőrangú politikai esemény, hanem történelmi momentum, mely hivatva van fordulópontot képezni a Balkán történelmében. A török közigazgatási reform kihirdetése semmi hatást sem gyakorolt, mert mindenki megvan arról győződve, hogy ez csak üres szó. Többet érne, ha a porta elegendő csapatokat vonna össze Macedóniában a mozgalom megakadályozására. Ez azonban erőszakos rendszabály, mint ilyen, csak ideiglenes s végeredményében több veszedelemmel jár, mint üdvös eredménnyel.

Dacára annak, hogy a szigorú tél folytán most lázslóg csend van Macedóniában, a hamu alatt azért ég a parázs, s éppen abban rejlik a macedon veszedelem nagysága, hogy a mozgalom nem egy központon fenyeget vehemens kitöréssel, hanem számos pontokon egyidejűleg vagy egymásután. Mert Bulgária lakossága nem homogen, laktak ott bolgárok, szerbek, kucovalachok, albánok, görögök, s bizonyos körülmények közt könnyen egyesülhetnének a porta elleni lázadásban. Ha Bulgária agresszív lép föl Törökország ellen, ez hasonló eljárásra esábithatja Szerbiát és az albánokat is.

Gróf *Lambdorff* előbb ellátogat Szófiába és Belgrádba, a helyszínen informáltatja magát a viszonyokról s az így nyert benyomásokkal jelenik meg Bécsben. Hogy mit fog magával hozni, azt előszerint nem tudhatja senki. Az ember egyelőre csak arra van utalva, amit a félhivatalos orosz sajtó mond a külügyminiszter utazásának céljáról. Lehet, hogy küldetésének eredménye általában természetü nyilatkozatok lesznek, de lehet az is, hogy pozitív, konkrét javaslatokat hoz magával, melyeket azután komolyan meg kell mérlegelni.

Nem egy osztrák és magyar politikus hangzottta azt a nézetet évek, sőt évtizedek óta, hogy nemcsak lehetséges, de nem is nehéz Oroszországgal megegyezni a Balkánt illetően. Csak föl kell hagyni az Oroszországgal iránt való hagyományos gyűlölettel s emancipálni kell az embernek magát az oroszoktól való — szintén hagyományos — félelemtől. *Es meg kell huzni az érdekszférák demarkációs vonalát*, mely azután alapul szolgáljon az Oroszországgal való megegyezésnek. Ezt annál könnyebben megteheti a monarchia, mert a Szalonikiig való előnyomulás gondolatát jóformán feladta még azok is, akik előszerinttel foglalkoztak vele.

Az Oroszországgal való balkáni megegyezés tehát nemcsak nem lehetetlen, de nem is érinti Németországhoz való viszonyunkat, s e viszony mellett teljesen önállóan rendezhetjük az Oroszországhoz való viszonyt. Végeredményben pedig *Lambdorff* missziója történelmi momentum, s remélhetjük, hogy az osztrák-magyar külpolitika vezérlelő férfiai ezt a momentumot megértik s föl is tudják használni.

Bécs, december 22.

Gróf *Lambdorff* orosz külügyminiszter három napig marad Bécsben, ahol tiszteletére udvari ebéd lesz, s *Goluchowski* külügyminiszter is ad ebédet.

Lemberg, december 22.

Gróf *Lambdorff* ma utazott Lembergen keresztül s Magyarországon át Belgrádba megy.

HIREK

Budapest, december 22.

— BUDAPESTI NAPLO. December 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetés ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hírek. *Ernst* Kelemen a főrendiház alelnöke, aki néhány napot töltött a fővárosban, ma elintáztól oladi birtokára, ahol az ünnepeket tölti. — Mint örömmel értesülünk, *Katona* Béla koronagyógyhelyettes hosszabb betegségeből annyira felgyógyult, hogy ma már átvette koronagyógyási teendőit.

— A király karácsonya. *Bécsből* jelentik, hogy a király holnap délelőtt Wallseba megy, hogy karácsony ünnepét *Ferenc Szalvátor* főherceg családjánál töltsse. December 26-án este ismét Bécsbe érkezik a király és egyenest a Burgba megy.

— Az új vezérkari főnökhelyettes. *Bécsből* táviratozzák, hogy katonai körökben elterjedt hír szerint a vezérkari főnökhelyettes állását, mely *Pitreich* lovagnak hadügyminiszterre történt kinevezésével megüresedett, vagy *Erdenthal* altábornaggyal, a 30. gyalogsági hadosztály parancsnokával, vagy *Potiorek*-kel, a budapesti 14-ik gyalogsági dandár parancsnokával fogják betölteni.

— *Báró Bánffy Dezső* üdvözlése. A hontvármegyei ágostai hitvallású evangélikus lelkészek Felső-Terényben tartott értekezletükön elhalálozták, hogy báró *Bánffy* Dezső fődvarmester kolozsvári beszédéhez s az abban fejtegetett igazságokhoz szívvel-lelkel csatlakoznak. A bizalomnyilvánításról *Bánffy* újjártatva értesítették.

— *Brüll Alfréd*. Erdemes, hogy ezt a nevet jól emlékeztetbe véssé minden magyar ember. Négy száz egyetemi hallgató állott tandíj nélkül az új félésszertől küszöbén s a társadalomhoz fordult, hogy segítsen rajtuk s mentse meg őket jövődjüknek s tanulmányaiknak. A társadalom nem mozdult. Ősi nevű arisztokraták meg se hallották a jalkiját, de akadt egy dusztagd, nagy műveltségű, szerény fiatalember: *Brüll Alfréd*, aki örök halálra kötelezte maga iránt a négy száz egyetemi hallgatót s a magyar társadalmat. Még mielőtt a tandíjfizetés terminusa lejárt volna, a következő levelet küldte el az *Egyetemi Kör* elnökségéhez:

Milyen tisztelt elnök ur! Bátorodom a melékelte csekket tizenöt ezer koronáról szíves rendelkezésre bocsátani azzal a kérréssel, hogy a még függőben levő beiratkozási ügyeket a rektor ur engedelmével és az egyetemi kör bizottság hozzájárulásával elintézi szíveskedjék. Kiténő tisztelettel *Brüll Alfréd*.

Délutánig kiosztották a pénzt s az összes szegény egyetemi hallgatók beiratkozhattak. Maga a nemes csekket ékebben szől, mint róla szóló bármilyen elmékedés, s ha ugyan a kiváló tett által okozott öröm nem nagyobb boldogság, nagy dicsőség és a diadal szerzett *Brüll Alfréd*-nak az a szeretet, melylyel nevét városszerető emlegették. Azoknak, kik személyesen ösmerik, jótékonyága nem volt meglepetés, mert jól tudják, hogy nem közönséges lélek ura annak a nagy vagyonnak, melynek jótékonyát ma oly sokan élveztek.

— Gyászünnepegy. Sátoralja-Ujhelyen ma gyászünnepegy volt *Kaeszenbaum* Mártonnak, a sátoralja-ujhelyi izraelita iskola megalapítójának halála évfordulója alkalmából. A gyászünnepegyen *Dókus* Gyula vármegyei főjegyző, *Kun* Frigyes, *Berezgássy* István királyi tanfelügyelő, *Csinnér* Henrik hitközségi elnök és e ökelő közönség vett részt. Az emlékbeszédet dr. *Dusinszky* Károly hitközségi mondotta. *Kaeszenbaum* 250.000 K. vagyonát a zempléni megyei kórházra és más jótékony célokra hagyományozta.

— *Kassai* Vidor felolvasása. Kevesen tudják, hogy a Népszínház egykori kiténő művésze, *Kassai* Vidor a főváros zaja föl visszavonultan, Váczott éli nyugalmas napjait. De visszavonulásában sem pihen, hanem szorgalmasan dolgozik naplóján. A *Váci* Szabad Lyceumban nagy és eökelő közönség jelenlétében naplójának egy fejezetét olvasta föl, mely a hazai színművészet történetét érdekes adatokkal fogja gazdagítani. *Kassai* a közönség valóságos ünnepele felolvasásának hatása alatt. Ezt követően dr. *Tragor* Ignác múzeumi titkár ismertette a királyi utasításban szerzett tapasztalataiból a marokkói császárság politikai viszonyait. *Csokolcsy* címzetes püspök és dr. *Tragor* érdeme, hogy a különböző ismeretek népszerűsítése a *Szabad Lyceum* által már harmadik éve ingyen és eredményesen folyik Váczott.

— *Krafft-Ebing* meghalt. *Grábóci* táviratozzák, hogy *Krafft-Ebing* Rikárd, a híres elmeorvos ma este 7 órakor meghalt. Halála egész váratlanul éri a tudományos világot, mert alig néhány napig volt beteg. *Krafft-Ebing* a modern ideg- és elmeegógyászat megalapítójának mondható s mint ilyen tiszteletreméltó emleket hagy maga után. Még azok is, akik tudományos tanításaihoz nem csatlakoztak, nagyratartották tudományát, törekvéseit, amelyek egy igazi tudós komolyságának bélyegét viselték magukon.

Az elhunyt tudós 1840. augusztus 14-ikén született Mannheimban. Orvosi tanulmányait 1858-ban Heidelbergben kezdte meg és 1863-ban nyerte el az orvosi oklevelet. Tanítványa volt *Bilroth*nak, *Griestinger*-nek és a zürichi *Rindfleisch*-nek, de már akkor különösen az ideg- és elmeegógyászat érdekelte. 1864-ben már mint segédorvos az illenai tébolydában működött. Nemsokára a strassburgi egyetemre ment és ott megalapította az elmeegógyászati klinikát. 1873-ban a gráci egyetem tanárává és a gráci országos tébolyda igazgatójává nevezték ki és 1880 óta a bécsi egyetemen az elmeegógyászati klinika igazgatója és az emlektörténi nyilvános rendes tanára volt. A világ minden részéből sereglettek össze tanítványai, akik mint embert is nagyrabecsülték. *Krafft-Ebing* nagy irodalmi munkásságot fejtett ki és műveit a művelt nemzetek csaknem minden nyelvére lefordították, mert bennük a nagy tudós mellett a kiténő stílusza és vonzó előadó is érvényesül. Legujabb munkája: a *Lehrbuch der Psychiatrie*, amely *Lauffenauer* Károly fordításában került a magyar orvosok kezébe. Többi műveit *Rákosi* Béla, *Osáth* Albert *Schwarzler* Ottó és *Fischer* J. ültették át magyarra.

— *Jókay* Károly halála. *Jókay* Károly haláláról a gyászoló család a következő jelentést adta ki:

Alulírottak mély fájdalommal jelentik, hogy a forrón szerető testvér, édes apa, jó, nagyapa és dédapa ásvai *Jókay* Károly ur, a család közi járás volt főbírája, Komárom szab. kir. város volt árnyajánja, volt nemzetőr tüzér, zsinati követ és egyházközület tanácsbíró, folyó hó 19-én reggeli 8 órakor, életének 89-ik évében, rövid szenvedés után jobblétre szenderült. A kedves halott hült tetemei Halthalmon folyó hó 21-én délelőtt 11 órakor csendes imával megádatnak, s Komáromba szállítatnak a családi sírkerbe, ahol is temetése e hó 22-én délután 2 órakor leend. Hosszu, szép életének emleket álva fogják örízni mindazok, kik ismerték. Adjon neki az egek Ura boldog nyugodalmat! Halthalom, 1902. évi december hó 19-én. *Jókai* Mór. testvére. Dr. *Jókay* Géza, *Hegedűs* Sándorok szül. *Jókay* Jolán, *Idéss* Lajosné szül. *Jókay* Etelka, gyermekei. *Jókay* Klára, Dr. *Hegedűs* Loránt országgyűlési képviselő, ifjabb *Hegedűs* Sándor, *Hegedűs* Rózsa, *Jókay* Miklós Mária, unokái. *Jókay* Gézáné szül. *Tréstyansky* Jolán menyje. *Hegedűs* Lorántné szül. *Navrati* Margit, unokamenye. *Hegedűs* Sándor v. b. t. l. volt kereskedelmi m. kir. miniszter, a dunántúli ev. ref. egyházkerület főgondnoka stb. stb. *Idéss* Lajos, a dunántúli ág. hitv. ev. egyházkerület felügyelője stb. vejei. *Hegedűs* Jolán, *Hegedűs* Margitka, dédunokái.

— A szombathelyi halálos párbaj. Szombathelyről írják, hogy *Ernst* Géza tragikus halála tudvalevőleg összefüggésben van azzal a pörrel, amelyet *Stieder* György indított ifjú *Festetic* Imre grófi ellen. A párbajban agyonlőtt ügyvéd a grótot és édesatyját képviselte a pörben. Most azt jelenti a Vasvármegye, hogy idősebb grófi *Festetic* Imre nemeslelkiben gondoskodott *Ernst* kiskorú árvajáról, Kelemenről. Nagykorúságáig évi 2400 koronát, azontul élete fogytáig évi 1200 koronát biztosított számára. Az összeg mindenkor a *Festetic*-grófi hitbizomány tulajdonosát fogja terhelni.

— Jótékony Miskolcson. *Miskolc*-ról jelentik, hogy ma kezdtek meg ott az ingyen kenyér és titányag kiosztását. Az első napon 225 embert és családjuk tagjait látták el együttevő 500 adag kenyérről és nagymennyiségű it és szentet osztottak ki. A kiosztásra bizottság alakult *Soltész* Nagy Kálmán orsz. képviselő emlekelete alatt. Az akciót szép sikerre való kilátással folytatják.

— Az adóhatalékosok karácsonya. *Lukács* László pénzügyminiszter bizalmas leiratot intézett az ország valamennyi pénzügyigazgatóságához, melyben elrendeli, hogy tekintettel a karácsonyi ünnepekre az adóvégrehajtásokat a jövő évi január 2-ig szüneteltessék és a fővárosban esetleg elrendelt transzferálásokat függeszték fel ugyanez ideig.

— Akadémiai könyvtár. A Magyar Tudományos Akadémia könyvtárának a vasárteme folyó hó 23-ától 1903. január 1-éig zárva marad.

— Egy volt főkapitány segítése. *Székesfejérvárról* táviratozzák, hogy a város mai közgyűlése *Seidel* Lajos volt főkapitányt, akit több év előtt állásától elmozdítottak, betegsége való tekintettel évi 720 korona segélyt szavazott meg.

— Elítélt lengyel diákány. A poseni büntető bíróság kétheti fogházra ítét egy lengyel diákányt, mert megsértette a császárt. A lengyel leány nem is tagadta, hogy leköppött és összetört egy mellűt, amelyen a császári pár képe volt.

Inger Szolimán kérelme. Szomali földjéről sok szó esett már az utolsó években, aktuálissá pedig ezt az afrikai területet egy férfi tette, akit az újságolvasó közönség Inger Szolimán néven ismer s akit az a nagyra törő szándék vezetett a Vörös-tenger mellékre, hogy ott az osztrák-magyar monarchia számára piacot teremtsen. Az isten tudja, mi okozhatta, de annyi bizonyos, hogy ennek a nemes tervnek a kivitele elé rengeteg akadály gördült. Inger Szolimán sok csalódása, keserősége akadt, sok kalandos szenvedésen esett keresztül s mind ennek a tetejébe az a bánat is érte, hogy vállalkozását itthon nem tudták komolyan venni, ezotikusnak, operettszerűnek találták a szereplését, sőt súlyos gyanúsítások is érték. Inger Szolimán sok viszontagságának színhelyét, Szomali földjét végre odahagyta s ezidőszereint Budapesten időzik, de itt sem szűnnek meg keserőségei. Az utóbbi napokban megint szó volt róla magyar és bécsi lapokban, ami arra indította, hogy a nyilvánosság elé lépjen. *Solimán úrnak Frager Abdulláh emír aláírással hosszabb levelet küldött be hozzánk, s abban a sajtóhoz, különösen a budapesti sajtóhoz fordult — igazsággért. Mélébusan kezdi azzal, hogy Szomali földje és az ő személye még mindig vonzó tárgya a nyilvánosságunknak, s hosszas szemrehányással folytatja, hogy a sajtó nem kereste az eszközöket és a módot arra, hogy az ő személyéről és az ő szomali helyzetéről hiteles értesítéseket szercezen és őt „hivatalos” értesülések alapján védelmébe vegye. „Semmisítse vagy védelmezze meg őt a sajtó, ez a modern, humanus és igazságos intézmény, ez az ő kérelme. Felszólítja a budapesti és a bécsi, de főként a budapesti sajtót, hogy küldje le két-három tagját a Szomali-földre, Abdulláh seik táborába, hogy ott a helyszínen győződjék meg az igazságról. Ő tehetsége szerint támogatni fogja ezt az expedíciót. Ad ennek a két-három újságíró urnak megfelelő menedéklevelet és alapos ajánlólevelet Abdulláh seikhez. De nemcsak írást ad, de szabadságával és életével áll jót az urak épségéért. Ez az egyetlen mód — szerinte — arra, hogy az ellene irányult cselszövekekkel szemben az igazság kiderüljön. Bizva bizik abban, hogy akad néhány magyar újságíró, aki indítványát helyesnek találja és meg is valósítja. Így szól Inger Szolimán levele, ezt kéri, ezt várja a sajtótól. Amely mit tegyen ezek után? Helyeslje és fogadja el Inger Szolimán indítványát? Az indítvány alapos, de kár, hogy az egyetlen módot nyújtja a megoldásra. Szomali messze van, az expedíció erősen költséges, pedig kis és nagy pénzeknek sok helye van most ebben a városban, ahol mindenünnen ezer meg ezer szerencsétlen lélek nyújtja feiének segélyért a kezét. Találjon ki valami más módot Inger Szolimán, próbáljon valami más indítványt kifundálni, amely biztosabb utat nyit meg az ő igazságának a keresésére.*

Már megint zavaros a víz. A vízvezetéki víz több helyütt megint zavaros volt. Oka az a nagy hideg miatt egy hónapig nem tudták öblíteni a csöveket s most, hogy az idő megenyhült, teljes erővel öblítettek. A víz zavarodása csak egy-két óráig tart. A tanács ma hirdetését tett közzé, amelyben erre figyelmezteti a közönséget s fölhívja, hogy ha valahol zavaros a víz, telefonozzon a vízvezetéki igazgatóságnak s azonnal megtisztítják.

A meteorológiai intézet vezetője, dr. Konkoly Thege Miklós a következő sorok közlésére kér fel bennünket:

Tekintetes szerkesztőség!
Koszorus költőnk: Jókai Mór becses lapjának vasárnap számában a M. Kir. Országos Meteorológiai Intézet által kiadott időjárás jelentést megbizhatatlannak mondja. Amennyiben a vád a vezetésemre bízott intézetet illetné, kölelességgemnek tartom kijelenteni, hogy az eredeti hivatalos jelentésben fogytakozás nincsen. Kezeim között van a december 18-iki jelentés, amely napon tényleg Budapesten a hőmérséklet reggel 7 órakor - 4,2° volt, míg a következő napon a jelentés + 4,2°-ot mutat ki, a valósággal megegyeznek. Alkalmassint ugy lesz, hogy valamelyik napilapnak időjárás rovatában a minus előjel megmarad az előző napi szedésből s ez adott okot a panaszkodásra. Ami pedig azt illeti, hogy néha a déli tájakon nagyobb a hideg, mint az északiakon, hogy pl. Pétervár melegebb mint Nizza, az bizony előfordul s tudnék akárhány példétlen hiteles esetet bemutatni, amidőn ily visszás hőmérsékleti elozlás a valóságban megvan s tudományosan megközelíthető. Soraim szives közlését kérve, fogadja a tekintetes szerkesztő ur kiváló tiszteletom nyilvánítását.

Dr. Konkoly Thege Miklós,
ministeri tanácsos, országgyűlési képviselő.

Halálosas. Kaitinger Zsigmond, aki a 48-as szabadságharoban mint ezredorvos vett részt, ma 90 éves korában szentesen meghalt.

Doktor Garnault kísérlete. A nyáron történt az, hogy egy Garnault nevezetű párisi orvos porbe szállott Koch berlini professzossal egy brosurban. Kochohal szemben azt állította, hogy az állati tüdővész bacillusa igen veszedelmes az emberre nézve s hogy az állaspontjának igazságát bebizonyította, június 15-én beoltatta magát ilyen bacillusal, bár az a veszedelem fenyegette, hogy abban az esetben, ha neki van igaza, megkaphatja a tüdőbajt és belepusztulhat. Július 15-én újra beoltatta magát s azután nyugodtan várt november 12-ig, amikor az inficiált testrészt kivágatta, hogy a baj további terjedésének útját állja. A kivágott részt mikroszkopikus vizsgálat céljából a Pasteur-intézetnek adta át, amely most készült el a vizsgálattal. Az intézet igazgatójának hivatalos jelentése szerint a dr. Garnault testéből kivágott inficiált részt két félre osztották. Az egyik félvel beoltották három kísérleti állatot, amelyek azóta mind megkapták a tuberkulózist, tehát nyilvánvaló, hogy a bacillus Garnault testében élve megmaradt, sőt tovább fejlődött. A mikroszkopikus vizsgálat is megállapította, hogy az inficiált testrészből élő tuberkulózis-bacilluskok voltak. A hivatalos jelentés azonban hangsúlyozta, hogy mivel Garnault nem folytatta a kísérletet, lehetetlen eldönteni, vajjon a bacillusok tovább fejlődtek volna-e, kiterjedve az egész testre, vagy pedig elpusztultak volna. Annyi azonban kétségtelenül be van bizonyítva, hogy az állati tüdővész bacillusa Garnault testben helyi jellegű inficiálást okozott. Garnault maga a párisi Temps-hoz intézett levélben teljesen eldöntöttné mondja azt a kérdést, hogy az állati tüdővész bacillusa veszedelmes az emberre is. Ha a bacillust, írja leveleiben, gyöngyöbbszervezettel, vagy tüdőbajra hajló ember testébe oltották volna, az állati tüdővész bepusztult volna a kísérletbe, sőt nála is tovább terjedt volna a betegség, ha az inficiált részt idejében ki nem vágatja.

Téli ruha. A Ganz és Társa-óé kőbányai-utis vasuti kocsijárában ma délután tartották meg a szokásos karácsonya-ünnepélyt, mely alkalommal a cég igazgatója, a gyári tisztviselők és munkások pénzbeli adományjaiból a vagongyári munkások 61 árva-játka adott teljes téli ruhát. Az ünnepély — melyen a Ganz-gyári Dalkör is közreműködött — Britz János gyári igazgató, a tisztviselői kar s a munkások részvétele mellett folyt le.

Családi dráma. Miskolcraól táviratozzák, hogy véres családi dráma játszódott el vasárnap délután a városban. Kasztl Sámuel római katolikus vallású 41 éves jómódú vasuti műhelyi előmunkás délután 5 órakor agyonlőtte a feleségét, aki nyomban meghalt. A golyó az asszony szívén hatolt keresztül. A gyilkosság oka szerencsétlenül volt. A házastársak már tíz évig éltek együtt és három gyermekük van. A szörnyű drámát Kasztlék tízéves Sándor fia, aki bent volt a szobában, kénytelen volt végignézni, anélkül, hogy megakadályozhatta volna. A véres tett után Kasztl önként jelentkezett a rendőrségnél, hol azt vallotta, hogy az asszony megcsapta őt egy borbélyal és ezért lötte agyon. Az asszony ezelőtt három héttel már külön lakásra ment a gyerekekkel. A férje többször, de mindig hiába hívta vissza. Az asszony éppen vacsorát főzött kedvesének, amikor a férje belépett. A két házastárs között heves szóváltás támadt, mire a férfi hirtelen előrántotta revolverét és egyetlen lövéssel megölte az asszonyt.

Hítközönség. A budai izr. hítközönség fő-rabbija, dr. Kiss Arnold, december 24-én délután 4 órakor szónokolott tart a hítközönség főtemplomában (II. Öntőház-utca 5.).

Kaland a jég hátán. Veszedelmes kalandja akadt tegnap négy munkásnak a Dunán: Szent-Endrénélt jéget vágta a Dunán s e közben az a darab jég, amelyiken álltak, levált s az árral lefelé uszott. A jég hátán álló munkások hibába kiabáltak segítségért, a zajló Dunán senkinek se lehetett a segítségükre. A négy munkás élet-halál között egész Békás-Megyerig uszott a jég hátán, ahol a partúró észrevették őket és kimentették.

Házasságszedelelges. Purgelits Magdolna a minap feljelentést tett a rendőrségen, hogy egy magát Nicola Frachimbek Bajrovitsnak nevező ember házassági ígérelettel 520 koronát kicsalt tőle. A leány a rendőrségen Drillich Raielal tarnovi szülötű 40 éves fogtekintust gyanúsította, mert annak a rendőrségen lévő fényképeben felismerte Bajrovitsot. A nyomozás azonban kiderítette, hogy Drillich Raielal aplanlanul gyanúsította a leányt. Drillich Brünhölt utazott a fővárosba, hogy a rendőrség előtt tisztázza magát. A rendőrség folytatja az ügyben a vizsgálatot.

Ingyenkenyér. A Podmaniczky-utcai kenyéroposztó-boltban tegnap 6217 darab kenyert osztottak ki. Ujjában adoztakot: Bálint Sándor 40 korona. Sivó Jusztin 10 korona. Boshán Artur 10 korona. Öszegy Blaskovich M.-né 20 korona. dr. Mezei Pál 10 korona. V. kerületi polgári leányiskola 7,40 korona. „Abbasia” kávéház asztaltársaság 29 korona. Pfeiffer J. 4 korona. Mandi J. Zs. gyűjtése 34 korona. dr. Dózsa Pál

gyűjtése 12 korona. Hofman Béla gyűjtése 45 korona. A kenyéroposztó-boltban december 19-én 6517 adagot osztottak ki.

A Mérnök-egylet Ybl-pályázata. A Magyar Mérnök- és Építészegylet most teszi közzé az Ybl emlékére létesített pályázat fölöttéle. A téma: tervezendő a budapesti Ferenciek templomának a Kossuth-Lajos-utca és Ferenciek-tere sarkán levő és a Ferenciek baszárijára kapcsolatos homlokzatrészeknek építőművészi megoldása. A megoldás módja teljesen a tervező belátására van bízva; a megoldást 1:50 mértékű alaprajz, egy homlokzat és esetleg egy metszeten kell fölírni. A tervekét jelölővel és jelölés levéllel ellátva 1903. évi március hó 2-án est 6 óráig az egyesület titkárságának kell benyújtani. Pályadíj: az Ybl-érem és 100 korona. A zsűrit legközelebb megalakítják.

Munkások karácsonyi ajándéka. Kegyeletes ünnep folyt le tegnap délieltől az Országos Iparégyesület igazgatósági ülésén. Most osztották ki néhai Walsér Ferenc alapítványának kamatait a budapesti saivatya- és gépgyár tizenhárom munkása között, akik példás magaviseletűk, hűségük és szorgalmuk által társaik közül kiváltak. Az ülés első része Walsér Ferenc emlékének volt szentelve, akinek érdemeit lovag Palk Zsigmond elnök, majd Gelléri Mór igazgató méltatta lendületes beszédében. A zajos éljenzéssel fogadott beszéd után kiosztották a munkások között a jutalmat, fejenként 30-40 koronát. Az elnök végre munkásságra és egyelőrtésre buzdította a munkásokat.

A darmstadti sikkasztás. Berlinből táviratozzák, hogy az ügyészség vizsgálatot rendelt el a Braun-féle bankház tulajdonosai ellen. Az eddigi nyomozások kiderítették, hogy a Braun-bankóéé főnököinek Ússzejátszása tette lehetővé a sikkasztást. A károsult bank felügyelő-bizottságának mai ülésén az igazgatótanács jelentette, hogy a vizsgálat 700 ezer márkában állapította meg a sikkasztás nagyságát. Berlinből táviratozzák, hogy Nessler Miksát, a Darmstädter Bank megszökött letétkézelőjét ma Brumman (Sohwyz kanton) egy szállodában letartóztatta a svájci államügyészség.

Házasság. May Gyula, a szegedi May R. Miksa bankóéé beltárgy eljegyezte özvegy Herczt Laura asszony Margit leányát Budapestről.

A fenyegető Duna. Paksról táviratozzák nekünk: A Duna jege délután 2 órakor 340 centiméter vízállásnál rohammal megindult. Az ordási kikötőből elszodort az ár egy uszályhajót, melyen két család tartózkodik. Tekintve a méter vastagságú, ordási jég-tömeget, az uszályhajót feltartóztatni nem lehetett. Az ármentesítő tőrnatat telefonon értesítette a Duna mentén kirkáló gátőrök a szerencsétlenség-ről és utasította őket, hogy az uszályon lévő családtagokat lehetőleg mentseék meg. A Paks körül fekvő vizimalmok közül több elsüllyedt. A keselyűs tölki kikötőben elhelyezett gőzhajók és uszályhajók a jégnyomástól nagy veszedelemben vannak. A gimesi sarknál toronymagasságú jégtorlasz képződött. A védgát megmentésére messzemenő intézkedéseket tettek.

Szegények segítése. A napokban Rosenberg Ignác fővárosi babagyáros kétszáz babát osztott ki azoknak a szegényeknek, akik karácsonyra nem vehetnek ajándékot a gyermekeiknek. A megható aktus után a szegények hálaalkodva köszöntökmeg a róluk való megemlékezésért.

Düledező iskola. Tegnap a VII-ik kerületi kapitánysághoz az a hír érkezett, hogy a Damjanich-utca 43. számú állami főgimnázium épülete düledezőben van. A rendőrség értesítésére az előjáróság egy közoktatási osztálytanácsos közbenjöttével vizsgálat alá vette az épületet és megállapította, hogy közvetlen veszély nincsen, de több lel megrepedt s az épület okvetlen javításra szorul. A tatarozási munkálatokat már is megkezdtek s az ünnepek alatt jókarba helyezik a gimnázium épületét. Mielőtt azonban ismét átadnák rendeltetésének, beható vizsgálat alá veszik.

Eltűnt fiúk. Gránits Pál népszamos bejelentette a rendőrségen, hogy István nevű 17 éves fia, akit a napokban megdorgált, eltűnt a Mester-utca 30. szám alatt lévő lakásáról. Az eltűnt fia a következő levelet írta szüleinek:

— Kossz karácsonyt szerettem magunknak, de már elhatároztam magamat. Ne várjanak bázal! Weber Mihály magánzó ma bejelentette a rendőrségen, hogy István nevű fia eltűnt. A fit 18 éves laszobrász és Ulmban tanult. A karácsonyi ünnepekre háza utazott pár nappal ezelőtt. Azóta nyoma veszett. Az apa azt hiszi, hogy fia megfagyott valahol.

Tűz az Andrássy-utcon. Az Andrássy-ut 48. szám alatt lévő Ernyei-féle divatárkereskedésben ma éjszaka tűz ütött ki. Az üzlet berendezése valószínűleg valamelyik alkalmazott gondatlansága folytán kigyulladt s mire a zárt ajtót át észrevették a tüzet, az egész berendezés égett. A tűzoltóság hamarosan kivonult a veszedelemhez és lokalizálta a tüzet, amely megsemmisítette az egész berendezést és a raklást is. A kár még eddig nincs megállapítva. Az elpusztult üzletben holnap tartják meg a tűzvizsgálatot.

Főfájást,

mely bármilyen ered is, pár peró alatt meggyógyít a „Fortuna-Migrain-Pastilla” 1 drb 30 fillér, 6 drb 150 fillér, 12 darab 230 fillér. Kapható SCHUBERT ARNOLD gyógyszerárban Budapest, VII. Csengery- és Dob-utca sarkán.

— **Pusztító földrengés.** *Turkesztánból* érkező jelentések szerint *Andisánban* és környékén iszonyu pusztítást vitt végbe a földrengés. Hozzávetőleges becslés szerint 2500 ember vesztette életét.

— **Körözött váltóhamlító.** A gráci rendőrség körözvényben értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy megszökött onnan egy *Glöckner György* nevű ember, akit azzal gyanúsítanak, hogy hamisított váltókat alapján 8000 korona erejéig csalást követett el. *Fehringén* és *Gieschsdorffon* keresztül Budapestre utazott, ahol állást akar keresni.

— **Az angol király Budapesten.** Igazi világvárosi színvonalon álló ruhatelep (*Klein és Schwarz* főírszabók nagy áruháza, IV. Károly-körút 16), melynek hatalmas termeiben a jó és olcsó az izléssel párosul. Ugy a főváros, mint a vidék közönsége teljes bizalommal fordul az angol királyhoz Budapesten, mert tudja, hogy a cég jelszava: jó, olcsó, és izléses, nem csupán nagzatos kijelentés, hanem tiszta valóság. Melegen ajánljuk e kiváló olcsó olvasókönyvünk szives pártfogásába és felhívjuk figyelmét mai lapunkban foglalt e cég hirdetésére.

(x) **Casuaradin Raditz** legjobb szer székrekedés, gyomor és májba, étvágytalanság, elhízás és tejfű ellen, kitűnő vértisztító. Orvosi tekintélyek által kipróbálva és ajánlva. 1/2 doboz 1 K. 20 fillér: egy egész doboz 2 K. 20 fillér. Kapható az Apostol gyógyszárban, Budapest, József-körút 64.

(x) **Csillo-ó karácsonyfádrés Kertész: Tódornál.**

A szász trónörökösnek eltűnt.

Budapest, december 22.

Az éjszaka szenzációs eseménynek a hírt hozta a táviró. *Frigyes Agost* szász trónörökösnek a neje, *Lujza főhercegnő, IV. Ferdinánd* toszkánai nagyherceg leánya, e hó első hetében eltűnt *Drezdából, egymaga* utazott a vasúton *Salzburgba*, ott lakó szüleihez, e hó 11-ike és 12-ike közti éjjelen pedig *Salzburgból* is eltűnt. Senkiesem tudja, hová, de gyanítják, hogy *Genf*be ment, mert odament *fivére, Lipót Ferdinánd* főherceg is. A trónörökösnek 1891. óta van férjné a szász trónörökösnek, öt gyermeke van s a küllátszat szerint boldog családi életet élt, jól értesült udvari körök szerint azonban merész elhatározásának hirtelen kiütközött családi viszály az oka.

E szenzációs eseményről a következő távirataink érkeztek:

Drezda, december 22.

A *Dresdener Journal* jelenti: A trónörökösnek december 11-éről 12-ére virradó éjjel, nyilvánvalóan beteges lelkiállamban, hirtelen elhagyta *Salzburgot* és itteni hozzátartozóival megszakitva minden érintkezést, külföldre ment. Az udvarnál a télen elmarad minden nagyobb ünnepség. Újévi fogadás sem lesz.

Drezda, december 22.

Itt azt beszélik, hogy a trónörökösnek *Genf*be utazott és *fivére, Lipót Ferdinánd* főherceg is *Genf*be érkezett. Mikor e hó 12-én *Salzburgból* megjött ide az a hír, hogy a trónörökösnek eltűnt, azonnal értesítették az osztrák udvart s felhivatalosan közölték az esetet az osztrák kormánynyal is.

Drezda, december 22.

A legintimebb udvari körökben már hetek előtt olyasfélért beszélgettek, hogy a trónörökösnek házassága nagyon boldogtalan s jöllehet környezete mindent elkövetett, hogy megkedveltesse vele a *drezdai tartózkodását*, már hónapokkal ezelőtt suttogták a szász udvarban, hogy a trónörökösnek *Salzburgba* vágyódik. El is utazott szüleihez s ott aztán kitört a válság. Eleinte azt hitték, hogy a trónörökösnek, akinek házasságából öt gyermeke született, boldog családi életet él.

Azt beszélik *udvari körökben*, hogy a trónörökösnek lelki egyensúlya megrendült, de ez egyáltalán nem valószínű. A trónörökösnek a környezete időnként észrevett ugyan hevesebb felindulást, de ez az állapota muló volt s olyanok, akik a trónörökösnekkel még csak nemrégiben közlekedtek, határozottan azt mondják, hogy szó sem lehet lelki betegségről a trónörökösnek.

Salzburg, december 22.

A szász trónörökösnek december első hetében, minden előzetes bejelentés nélkül, *egymagában* *Drezdából* *Salzburgba* érkezett s egyenesen szü-

leinek kastélyába hajtatott. *Salzburgból* való elutazásáról ott csak annyit tudnak, hogy *éjszaka, kíséret nélkül, fiakkal érkezett az állomásra*, ahol többen felismerték, de természetesen nem szólította meg senki, s sem szolt senkihez.

Most, hogy félhivatalos közlés következtében köztudomásra jutott a trónörökösnek hirtelen, váratlan történet elutazása, természetes, hogy nagy szenzációt keltett az eset.

Jól értesült részről közlik, hogy a trónörökösnek egy hirtelen kiütközött családi viszály után *titokban hagyta el Drezdát*.

Salzburg, december 22.

A szász trónörökösnek az éjszaka induló vonatra a *szomszéd állomásig* váltott jegyet, de az is bizonyos, hogy onnan nyomban tovább utazott. Ebből azt következtetik, hogy a trónörökösnek előre megállapította az utitervet és a meghatározott utitervet követte is.

A *salzburgi kastélyban* másnap, hogy a trónörökösnek elutazott, a legszigorubb titoktartás mellett nyomozást indítottak meg a trónörökösnek után.

FŐVÁROS

(*) **Kétszáz ezer korona a szegényeknek.** A december 7-ikén tartott rendes közgyűlés a től inség enyhítésére elvben 200,000 koronát szavazott meg és felhívta a tanácsot, hogy ennek az összegnek a fedezetére névbe a rendkívüli közgyűlésen tegyen javaslatot. Az ügyet azóta tárgyalta a pénzügyi bizottság is — és ennek a megállapodásai alapján, a tanács a mai rendkívüli közgyűlés elé a következő javaslatot terjesztette:

Engedélyezzen a közgyűlés 200,000 koronát a köznyomor enyhítésére, a vízvezeték bevételeknél jelentkező 250,000 korona többlet terhére;

2. monda ki a közgyűlés, hogy a tanács a 200,000 koronát a meglévő közjótékonyági intézmények körében, a szükséghez képest használja föl;

3. hívja föl a közgyűlés a tanácsot, hogy a szegényügyi adó behozatalának az ügyét, a létminimum megővése mellett haladéktalanul tegye tanulmány tárgyává s az ide vonatkozó javaslatát egy hónap lejárta alatt terjessze a közgyűlés elé.

4. hívja föl a közgyűlés a tanácsot, hogy a munkanélküliek foglalkoztatása céljából azokat a közmunkákat, amelyekre pénzbeli fedezet van, sürgősen végeztesse el;

5. végre intézzen a közgyűlés fölterjesztést a kormányhoz, felkérve, hogy a beruházó-közföld munkaprogramjába fölvegye a közmunkákat, az inség és a munkanélküliség lehető csökkentése céljából, minél előbb hajtsa végre.

A tárgyat *Horváth János* tanácsos terjesztette elő s aztán először *Polónyi Géza* szolt hozzá, kívánatosnak mondta, hogy a szegényügyi adó mielőbb napirendre kerüljön. *Felki Béla* kívánja, hogy legközelebb végrehajtandó közmunkák programját sürgősen terjessze elő a tanács. *Mautner Adol* azt kívánja, hogy a segélyt a kerületi választmányok utján adják s elsősorban az éhezőknek juttassák. *Vázenszky Vilmos* szerint a szegényügyi adót a létminimum szem előtt tartásával és a programmisság elvének az alkalmazásával hozzák be. Kívánja, hogy a tanács a közjótékonyági intézeteknek, a legkisebb hagyatékok kimelésével tegyen előterjesztést.

Heitai Ferenc polemizál *Vázenszkyval* és aztán kijelenti, hogy felesleges most elvi vitákba bocsátkozni annál is inkább, mert az új adójavasat az ügy elbukik majd a közgyűlésen.

Halmos János polgármester kéri a bizottsági tagokat, hogy ha nagyobb kiadással járó indítványt kívánnak tenni, azt lehetőleg a költészetes tárgyalásakor tegyék, nehogy a pénzbeli fedezet megtalálása körül nehézségek merüljenek föl. Arra névbe, hogy mire fordítsák a 200,000 koronát, az a véleménye, hogy segíeyzni kell a népkönyvtárak, a kenyérszétételek, a napközi otthonok. De nem melőzhetik a rögönös segélyeket sem, azonban ez csak kivétel lehet. Kéri tehát, bízzák a módszer megtalálását a tanácsra. (Helyeslés.) A jótékonyági adó felől egyelőre nem kíván a polgármester nyilatkozni, ezzel az ügygyel a tanács foglalkozik.

Polónyi Géza újabb felszólalása után a közgyűlés a tanács javaslatát elogadta, *Polónyi Felki* és *Vázenszky* pótló indítványaival együtt.

(*) **Nyílt piac a Teleky-téren.** Régi panaszuk a Teleky-téren és környékén lakóknak, hogy ninosan a környéken piacok mert a Rákóczy-téri vásárosonok is igen látót esik fölük. *Hatala József* háztulajdonos kezdesére most a Teleky-tér környékén lakók

mozgalmat indítottak, hogy a főváros a Teleky-téren engedélyezzen egy nyílt piacot. Memorandumot adnak be a tanácshoz, amelyet már eddig több ezer lakó aláírt. Ha kérésüket a tanács nem teljesítené, akkor nagygyűlést hívnak össze s onnan irnak fel, hogy kérésüket teljesítsék.

(*) **Ebbszálat az V-ik kertületben.** A Lipótvárosban megint vesztett kutya kóborolt, amiért is az előjáróság 40 napi ebbszálat rendelt el. A zárlat a jövő évi januárus 14-ig tart, amely idő alatt a kutyákat otthon megkötve kell tartani; az utóára pedig csak biztos szájkossárral elvitaa s pórázon vezetve lehet kivinni. Az ez ellen vétőket 200 koronáig terjedő pénzbírsággal sújta az előjáróság.

(*) **Erzsébetvárosi templom orgonája.** A főváros közgyűlésén lefolyt orgona-vitában *Tóthfalussy* erzsébetvárosi piébanos tudvalevőleg leajánlotta templomának orgonáját a lipótvárosi bazilikának. *Angster József* és fia pécsi orgonaépítők most annak közlésére kérték fel bennünket, hogy az erzsébetvárosi orgonát nem ők építették.

SZÍNHÁZ, ZENE

** **Nemzeti Színház.** A mai *Hamlet*-előadásnak az adott különös érdekességet, hogy Poloniuszt a bonvivant szerepek elegáns ábrázolójától, *Náday Ferenc*-től láttuk. Az udvari etikett állandó gyakorlásában megrémült udvaros finom modorára nagy suyt fektetett és tartózkodott attól — igen helyesen —, hogy *Oétia* atyját és a dán király udvarmesterét naiv bohóskodással ott is neveltségessé tegye, ahol arra nincs szükség. Poloniuszt csak egy teszi komikussá, hogy neha fontoskodik, mint általában a diplomaták; és hogy *Hamlet* melancholiájának mélyen lekvő okára nagyon is könnyű és banális magyarázatot talál és ezt a magyarázatot osalbatlanak tartja. Ezt a gyöngöseséget és Poloniusz mohó szógialatkészségét, tulbugóságát *Náday* dískrétkomikummal emelte ki. A tapasztalt ember életbölcseységét szintén megkaptuk tőle abban a jelenetben, amikor a *Párisba* induló *Laértest* kitűnő tanácsokkal látja el. Azt a sok praktikus utmutatást, amit Poloniusz ebben a jelenetben a gondos apa bölbeszdűségével fíra balmaz, *Larochefoucauld* is fölvehette volna legszebb axiomái közé. *Hamlet* komplikált jellemének a mélyeségeihez *Mihályfi* mind közelebb jár. A fiú szeretet meleg és fájdalmas hangjával eddig is megragadta hallgatóinak a szívét, de most azokban a rendkívül nehéz monológokban is magasabb színvonalra emelkedik, ahol *Hamlet* a maga lángeszű töprengéseiben lelki világának legbensőbb titkait tárja föl. *Jászai Mari* királyneje nemes alakjával és tökéletes jellemzésével nagy díszre volt a mai előadásnak. (d. e.)

** **Főhercegi vendégek a Népszínházban.** *József Agost* főherceg és neje *Augusta* főhercegnősszony ma este váratlanul megjelent a Népszínházban, ahol *Martos* és *Bakonyi Bob* herceget adták. A főhercegi pár az előadás elejére érkezett s a leposóházban *Porcsolt Kálmán* igazgató és dr. *Fodor Oszkár* titkár fogadták a fenségeket, akik az egész előadást végignézték. Az előadás végén *Porcsolt* igazgató megköszönte, hogy a fenségek éppen egy magyar darab előadását tűntették ki megjelentésükkel.

— Nagyon jól mulattunk — szolt a főherceg — a Népszínházban. Ez az első magyar operett, amelyet láttam, s igen meglepett a lényes kiállítás, amelylyel a színház színehozza.

Porcsolt igazgató még engedélyt kért, hogy bemutathassa a darab zeneszerzőjét, *Huska Jenőt*.

— Mennyi idő alatt írta az operettet? — kérdezte a főherceg.

— Négy hónap alatt, fenség.

— Igazán szép zene, nagyon tetszett.

Ezután az igazgatóval és a szerzővel barátságosan kezet szorítván, az összegyűlt közönség lelkes éljenése közben távoztak a vendégek a Népszínházból.

** **A Vigaszínházban** ma volt a *Doktor urnak*, *Molnár Ferenc* népszerű bohózatának tizenötödik előadása. Az előadást egy páholyból végignézte *Carl Weiss*, a bécsi *Deutsches Volkstheater* igazgatója, aki színháza rendezője azért érkezett Budapestre, hogy a darab itteni rendezését tanulmányozza. A *Doktor ur*, melynek német fordítását *Rajna Ferenc* és *Carl Lindau* készítettek, valószínűleg még január hóban kerül színre Bécsben, ahol a két főszerepet *Tyrot* és *Tovele* fogja játszani.

** **A Nemzeti Színház** bemutatója. *Maurice Maeterlinck; Monna Vanna* című háromfelvonásos színművének bemutató előadása vasárnap, e hónap 23-án, lesz a *Nemzeti Színházban*. Erre az előadásra már csupán harmademeleti jegyek kaphatók. Az újdonság háromszor egymásután kerül színre és pedig a második előadás hétfőn általános bérletszűnetben fog

A megfagyott testrészek gyors és biztos gyógyítására az egyedüli szer a

„Halifax Fagybalzsam“

ára 1 kor. Kapható: Schubert Arnold gyógyszer-tárban, VII., Csengery- és Dob-utca sarkán.

megtartatni. Az igazgatóság kéri ennél fogva a bérlőket, hogy a helyőrkész szőlő aznapi jegyeket pénteken déli tizenkét óráig váltassák ki, mivel azontul a jegyek is el fognak adni.

Tündérrége a Vigaszínházban. Szombaton, a hó 27-én délután 8 órakor mutatják be a Vigaszínházban Komor Gyula *Liliomszál* című énekes tündérrégejét. Mint a *Többszínű királyi és a Rontó Pál*, ez a látványosság is bizonyára nagy örömet szerez majd az apróságoknak. De a felnőtteket is szórakoztatni fogja a sok bohóság, ének és tánc, amelyeknek sorozata a *Liliomszál*. A darabot, amelyhez *Kun László* írta a zenét, *Rónaszi Gusztáv* rendezi.

Hírek a Nemzeti Színházról. A Nemzeti Színházban holnap kedden a bor kerül színre, mely alkalommal *Blaha Lujza* először lép föl *Estér* szerepében; *Durbincs* szerepét ismét *Vizvári* veszi át. A bécsi *Volkstheater* igazgatója, ki a darabot Bécsben elő akarja adni, időrendezőjével együtt jelen lesz az előadáson. — Szerdán. karácsony estjén nem lesz előadás; karácsony első napján a *Karácsonyi álom*, második napján *Az ember tragédiája* kerül színre. A két ünnepnapon egy-egy délutáni előadás is lesz; csütörtökön: *Himly dalai* és pénteken: *Pogány Gábor* kerül színre.

A Vigaszínház újonsága. *Guthi* és *Rákosi* új bohózatára, *A brezováci hőse* nagy gonddal készül a Vigaszínház. *A Napoleon öcsém*. *A tartalékos fűj* és *A képviselő ur szerzői* ezuttal is a fővárosi életből merítették cselekményüket és alakjaikat. *Guthi* és *Rákosi* előző műveinek nagy sikere érhetővé teszi, hogy már most is nagy érdeklődés mutatkozik az újonság iránt, amelynek premiérére nézve azonban még nincs végleges megállapodás.

Hangversenyek. Kamara-est. A Hobay-Popper-Kemény-Szeremi vonósnégyes-társulat 4-ik kamarakeménye hétfőn, január 12-én lesz a Royal-szálló termében dr. Bartha Rikárdnál Imling Paula dalénekesnő és Székely Arnold zongoraművész közreműködésével. — *Lindó Marcella*, az ismert és kedvelt dalénekesnő, ki jelenleg hangverseny-körúton van külföldön, mindenütt szenzációs sikert arat dalai előadásával és nagy óvációkban részesül. A művésznő külföldi körúta befejezésével szerdán, január 14-én a Royal-szálló termében daletélyt rendez és az estélyre remek műsört választott, mely a dalirodalomnak legjelentékenyebb műveit tartalmazza. — *Sauer* Emil zongoraművész 3-ik zongoraestélye, amelyen egészen új műsört fog előadni, pénteken, január 23-án este 7 1/2 órakor lesz a fővárosi Vigadó nagytermében. Jegyek mindaholban hangversenyre a „Harmónia” zeneműkereskedésben kaphatók.

A Népszínház karácsonya. A karácsonyi ünnepek alatt négy előadás lesz a Népszínházban és pedig karácsony első napján délután *Stoll* Károly és *Pásztor* Árpád operettje a *Niobe* kerül színre, melynek nagy híre jutott ízszerpét *Kúry* Klára adja. A férjeszerpítők közül *Kovács* Mihályé a főszerep. Ugyanaznap este a *Bob herceg* kerül színre *Fedák* Sárival mint vendéggel és *Ledofszky* Gizellával. Az ünnep másodnapján délután leszállított helyárok mellett előadásra kerül *Lukácsy* Sándor egyik legvonzóbb népszínműve *A verehagy Hegyi* Arankával a címszerepben, este pedig *Kúry* Klára felléptével színre kerül *Faragó* Jenő és *Barna* Izso operettje a *Casanova*, az idei szezon legnagyobb sikerű darabja, melyben főszerepe van még *Beimai* Imrénnek, *Kovács* Mihályé és *Nyárai* Antalnak. *Kápolnay* Irén egy Saharet-szerű táncmutatványval vesz részt az előadásban.

Magyar Színház. A karácsonyi ünnepek első napján, csütörtökön délután a Magyar Színházban a *Nőemancipáció* kerül színre. A darab női ízszerpét *Flórá Szélestey* Eliza fogja játszani. A turvezérhadnagyot *Sziklai* Kornél, *Árpád*ot *Ráthonyi*, a buszárkaplárt *Faragó* játszza.

Wagner Rikárd-ünnepély Berlinben. Jövő év október havában tudvaivölég abból az alkalomból, hogy a Wagner Rikárd szobrárt leplezik, nagy nemzetközi zenéünnepélyt rendeznek, mely hét napig fog tartani. Az ünnepély vendőke *Vilmos* császár, az ünnepi bizottság elnöke *Hochberg* Bolko bírodalmi gróf, a császári színházak intendánsa. Az ünnepélyen résztvevő nemzetek zenekultúrájának mai színvonalát fogják bemutatni. Ma délelőtti a Wagner-bizottság megbízó levelével *Pataky* Vilmos Berlinben élő mérnök honfőtársunk *Fischer* Győző orsz. képviselővel *Dezerédj* Viktor miniszteri tanácsosnál tiszteelt és előadta a bizottság amaz óhaját, hogy Magyarország is képviseltesse magát az ünnepélyen. *Dezerédj* Viktor miniszteri tanácsos beható tárgyalás után odanyilatkozott, hogy abban az esetben, ha ezen előzetes tudakozás után a rendező-bizottság hivatalos meghívást küld a magy. kir. Operaház igazgatóságához és az ünnepély műsorában Magyarország külön államisága biztosított, ugy véleménye szerint a belügyminiszter nem fog elzárkózni a magyar művészet méltó képviselésének előmozdítása elől. *Dezerédj* Viktor miniszteri tanácsos ezután felkérte *Patalay*ot, hogy a rendezőség intézze meghívást a magyar kir. Opera igazgatójához, aki azután egy művészeti bizottságot fog összehívni a részvétel megállapítása végett. Megem-

líltük itt, hogy az ünnepély nemzetközi bizottságába, melynek diszelnöke a meiningeni trónörökös herceg, Szőgyény-Marich László nagykövetet is meghívták.

Uj szemű. Biztató és sok reményre jogosít ez az „Opus I”, amely ma került a karácsonyi piacra. Ifjabb *Habay* Jenő megzenésítette *Márkus* Józsefnek ezt a szép dalát:

Merre száll a sóhajtatunk,
Senki azt ne tudja,
Leselgő szem ki ne lesse,
Merre van az útja.

Szerelmünknek édes titkát
Csillagos éj fedje,
Dalos madár ne dalolja,
Patak ne csevegje.

Ne tudja azt senki, senki,
Egyedül mi ketten,
S mi is, óh csak félig ébren,
Félig — öntelelten!

A hangulatos kompozíció kitűnően simul a szöveghez és fűlbemázó dallamosságánál fogva is népszerűsége számíthat. Ifjabb *Habay* Jenőé. ugy látás, érvényesül az adórkés tana és első szerzeménye után itéve, még sok szépet várhatunk ettől a fiatal tehetségtől.

MŰVÉSZET

□ **Az iparművészeti karácsonyi kiállítás** e héten sok érdekes tárgyval gazdagodik. Megérkezett Torinóból az ottani volt iparművészeti kiállítás magyar osztályának egész anyaga, s ennek egy részét még e hét folyamán kiállítják az iparművészeti muzeumban. A kiállításnak naponként átlag 4000 látogatója van, s számos kiállított tárgyat, közülük két teljes szobabereendezést már megvásároltak. A megvett tárgyak azonnal eszállítatók.

□ **László Fülep** itthon. *László* Fülep festőművész, aki hosszabb idő óta Párisban tartózkodik, az ujesztendő kezdetén végleg hazatér Budapestre és állandóan itt fog lakni.

□ **Vajda Zsigmond** festőiskolája. *Vajda* Zsigmond festőiskolájában január hó elsőjével kezdődik meg a tanév második harmada. A kitűnő vezetés alatt álló, sűrűn látogatott s kiváló eredményekben gazdag festőiskolában a beiratások január elsőjől ötödikéig tartanak. Jelentkezni azonban már most lehet *Vajda* Zsigmond festőművész *Munkácsy*-utca 16. szám alatt lévő műtermében.

TUDOMÁNY, IRODALOM

□ **Jekelfalussy József emlékezete.** A Magyar Tudomány Akadémiája ma délután báró *Eötvös* Loránd emlékével összes ülést tartott, amelynek egyetlen tárgya *Vargha* Gyula emlékezése volt *Jekelfalussy* József renesz tagu, az Országos Statisztikai Hivatal volt nagytudomány igazgatója fölött. Az ülésen *Láng* Lajos miniszter is jelen volt.

Vargha Gyula mint *Jekelfalussy*nak a hivataiban utóda és sok éven át buzgó munkatársa a legbivaltottabb volt arra, hogy néhai főnöke pályatársát és tudomány munkásságát méltassa. És tette ezt a tanítvány báis szeretetenek megevelé, tudásának nagy készűtségével és az előadás külső formájának azai a szépségével, amely *Vargha* Gyula költői munkásságának kiegészítője. A gyönyörű emlékezés után *Szty* Kálmán öltötkár részvétellel jentette be *Kerékgyártó* Árpádnak, az Akadémia levelező-tagjának elhunytát. Emlékét jegyzőkönyvbe vették s a családhoz részvétraut intének.

□ **Almanach. Az Ország Világ** szépirodalmi lap kedves és érdekes aánékdék lepte meg olvasóit. Gyönyörűen kiállított *Almanach* adott ki karácsony alkalmával. A szép könyvben a magyar irodalom színe-java van képviselve s alig van a modern hazai irodalomban név, mely verssel, vagy prózával ne volna képviselve. Az *Almanach*, melyet a lap előfőtői ajándekbá kapnak, a közgazdasági részen kívül néhány szép szeszámmal is hozzájárul ahhoz, hogy minél szélesebb körben terjedjen el.

□ **Irodalmunk ismertetése a külföldön.** A modern magyar irodalom címmel a berlini nagykertényű *National-Zeitung* december 18-iki és 19-iki számában két érdekes tárcának jelent meg I. C. Lusztig tollából. A két cikk megelhető terjedelmesen és elejétől végig vonzón ismerteté a magyar irodalom ujabbkori fejlődését, külön méltatva a legkiválóbb magyar írók és költők működését.

VIDÉK

— (Kassa város és a katonaság.) A kassai hadesparancsnokság átiratot intézett Kassa városához az írárt, hogy mielőbb létesítse a vízvezetékét;

mert a katonaság egyúttal tisztú a rossz vízvezeték tulajdonitja. Együtt megfenyegeti a várost, hogy az este, ha a vízvezeték meg nem építi, áthelyezi a hadesparancsnokságot. Kassa város közgyűlése ma foglalkozott az átirattal és határozottan tagadta, hogy a víz az okozója a tisztúsnak, mert a tisztú lakosság köst nem terjedt és nem is volt soha. De annyit mégis elhatározott a közgyűlés a hadesparancsnokság megnyugtására, hogy az összes kasszárnyák vizeit végigleg megvizsgáltatja.

— (Lendről u polgármestere.) *Debrece*nből jelentik a Magyar Távirati Irodának: *Debrece*nben város tisztújító közgyűlése *Puky* Gyula főispán elnökelele alatt ma ment végbe. *Kovács* József ügyvéd, a függetlenségi párt elnöke 109 szavazattal, *Komlóssy* Arthur főjegyző 89 szavazata ellenében *polgármesterré választott*. Főjegyző lett *Vécsy* Imre tanácsos, tanácsnokok: *Beszler* Károly, *Oláh* Károly, *Körner* Adolf, *Kirdy* Gyula, *Csoka* Samu (uj), *Szabó* Kálmán, *Szabó* Albert (uj), főjegyzős: *Ábrahám* László, aljegyzős: dr. *Magoss* György, árszázeki ülnökök: dr. *Megyasay* Dezső és *Megyasay* Miklós. A tisztújítást holnap folytatják.

— (Lendől Adolf röpirata.) *Temesvárról* táviratozzák a *Bud. Tud.*-nak: *Temesvármegyének Molnár* Viktor főispán elnökelelele tartott mai rendkívüli közgyűlésen ujra napirendre került *Lendől* Adolf országgyűlési képviselő ismert röpirata, amely miatt az öszsi közgyűlés vizsgáló-bizottságot küldött ki. Minthogy *Lendől* vádjainak részletes előterjesztése és bizonyítékainak megjelölése végett a bizottság meghívására nem jelent meg, a vele rokonszenvező három bizottsági tag pedig lemondott, a vizsgáló-bizottság elnöke jelentést tett a közgyűlésnek, kérve a bizottságnak három új taggal való kiegészítését.

A bizottság jelentéséhez rövid, de annál érdekesebb vita fűződött, amelynek során többen kifejezést adtak megítélésüknek a telett, hogy míg mindenütt az országban elismultak a választási mozgalmakból keletkezett ellentétek, addig Temesben éppen egy megválasztott képviselő folytatja az elleneskedést, pedig már a kerületbeli lakosság is elfeledte a választási harot.

A Lendől-parti felszólalók maguk is elárulták, hogy a röpirat és a vizsgálót figyelt szeretnék eltüntetni a napirendről. *Blaskovics* Ferenc képviselő hangszulozta, hogy ha el nem jött Lendől, ugy vagy nem akart a bajok szánalásához hozzájárulni, vagy nem bízott vádjainak valóságában. *Fülöpp* Béla képviselő nem ismeri el a bizottság eljárásnak törvényes alapát, de ezt *Molnár* főispán és *Niamesny* Mihály főjegyző a törvényre és gyakorlatra hivatkozva megcáfolják. Báró *Sztojanovics* György emlékeztet arra, hogy éppu *Fülep* Béla követelte pártatlan tagokból álló vizsgáló-bizottság kikiáltását. *Molnár* főispán megjegyzi, hogy míg rendszeren azok szoktak íéni a vizsgálótól, akik ellen irányult, itt azok lélnék tőle, akik előidézték és ebből mindenki levonhatja az ítéletet. A közgyűlés erre szavazás nélkül elhatározta a vizsgáló-bizottság kiegészítését, amelybe beválasztotta *Telbisz* Imre, *Utlik* Péter és *Kolesár* János bizottsági tagokat, a közigazgatási bizottságba ujra megválasztották: báró *Ambrózy* Bélát, *Nagy* Györgyöt, *Szatmáry* Lajost, báró *Báth* Mihánt, új tagnak pedig *Blaskovics* Ferenc képviselőt.

— (Községi választások Ujvidéken.) *Ujvidék*ről jelentik: A mai városi képviselőválasztáson a város első kerületében a néppárt, a második kerületben a szabadelvűpárt jelöltjei győztek. A néppárt győzelmére döntő befolyása volt a katolikus egyesületnek, amely már hónapokkal ezelőt szervezkedett ezekre a választásokra. A városi szabadelvűpárt alnöke és a zsidó hitközség rabbja kibukott. Az első kerületben megtámadák a választást.

— (Bács-Bodrogyvármegye) törvényhatósági bizottsága ma rendes közgyűlést tartott *Latinovits* Pál főispán elnökelele alatt. A közgyűlés nagy óvációkban részesítette a főispánt abból az alkalomból, hogy most íötötte be főispáni működésének első esztendejét. A közgyűlés elhatározta, hogy a vármegyei pénzeket a megye különböző pénzintézeiben helyezi el. A főispán *Szalay* Frigyes főispáni titkárt és *Kleiner* Lajos aljegyzőt tiszteletbeli főjegyzőkkel és dr. *Molnár* Gyula budapesti ügyvédet tiszteletbeli főjegyzőszékre nevezte ki.

Nyiltér.

A községi ünnepet alkalmával ajánljuk az elismert kék színű minőségű:
TRANSYLVANIA és VIN BRUT
pezsgőborainkat
LOUIS FRANCOIS és CO.
az. és kir. udvari szállitók, pezsgőgyárosok
BUDAPEST

Belépési fölhívás

az Általános Takaré- és Hitelszövetkezett

V. ker., Sas-utca 24. sz.

1902. január hó 1-én kezdődő havi közzétételű koronás részletekben füzendő üzletresekre és 100 koronáról szóló részjegyre.

Bark! tevése szerinti számban jegyestülőtörvényeket és részjegyeket. Előnyei az intézkedések, hogy az üzletresek és részjegyek kamatozásával füzendinél a rendszeres takarékpénztári kamatozását és hogy a tagok minden üzletresek után 80 koronára, illetve 300 koronára, minden teljesen befizetett részjegy után pedig 1000 korona kölcsönt igényelhetnek.

A részjegyek alapján 4 havi 10%-os törlesztésben kölcsönöknek engedélyezünk, váltókat és számlaköveteléseket lezárnunk és értékpapírokra előleget nyújtunk.

Szövetkezetünknek 2300 tagja van, 11,500 üzletresekkel. A befizetett tőke majdnem 1,000,000 korona mely összeg tagjainknak kölcsönképpen van kádrva.

Belépési nyilatkozatok és költségmentes kölcsönkérvények iródnakban délelőtt 9-12-ig, délután 2-6-ig már most elfogadjatnak.

Az igazgatók:

Elberberg Károly elnök, Wertheimer Albert, Wertheimer és Frank cég főnöke, aelnök, Engel Géza, Engel Bernát és Társas cég főnöke, Oszterreicher Márton, Welsz Vilmos, Kann és Heller cég főnöke. A vezérigazgató: GUTTMANN ZSIGMOND.

foglalva, az alkalommal Balogh Sándor másodelnök fogja vezetni a deputációt. Több jelentés után gyűlést indítottak maguk közt a zombori Schweidel-szoborra. (Az Országos Iparos-Értékesítő Egyesülete) sikerült esőt rendezett helyiségekben. Szinte került Berceik Árpád Kézgyártó című kiadványát a mulatók előadásában. Különösen kiemelt T. Thanyi Árpád, aki nagyon ügyesen adta szerepét, továbbá tetszett még Kardos, Verő és Erdős Józsa. Az előadás után tánc következett.

(A Magyar Zsidó Ifjak Egyesülete) e hó 24-ikén szerdán este 6 1/2 órakor a pesti izraelita hitközség dísztermeiben felolvasást tart a következő műsorral: 1. Előki megtr. 2. Obannuka. Irt és felolvassa dr. Weissburg Gyula. 8. Dávid halála. (Elbeszélő költemény.) Irt és felolvassa dr. Kiss Arnold.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ Ekkó a Kurán. A legfelsőbb bíróságnál ma délelőtti tíz órakor teljes ülés volt, amely alkalommal Uihyrik Gedeon és Thirring Lajos újonnan kinevezett számtáji bírósági bírák Szabó Miklós elnök kezébe letették a hivatalos esküt.

§§ A bűnvádi eljárás gyakorlatáról. A Magyar Jogászegylet tegnap este folytatta a bűnvádi eljárás gyakorlatáról szóló vitát, amelyet a múlt héten nyitott meg dr. Fayer László egyetemi tanár előadása. Elsőnek dr. Barna Ignác táblai bíró szözlalt fel és a bűnvádi eljárásnak az esküdtészi intézményre vonatkozó rendelkezéseit vette védelmébe Fayerrel és az osztrák törvénnyel szemben. Utána dr. Várkonyi Oszkár ügyvéd tartotta meg nagy tetszéssel fogadott előadását. elsöben is a törvénynek a semmisségi panaszokra vonatkozó hiányait okolván azért a saina tényért, hogy Magyarországon az új eljárás óta ismét kísért a halálbüntetés, amely 1895-től 1900-ig csak papíron volt meg. Dr. Várkonyi helytelenítette azt a bírlakációt, melyet az ölési események az esküdtészi elöl és a vagyoni deliktumok a törvénysek elé, tehát a súlyosabb bírósághoz utaltak. Végül kikelt ama nagy zaj ellen, amely a rendőri hatóságok gyakorlati teljesítik a nyomozatot. Dr. Schächter Miksa egyetemi tanár szellemesen támadta az esküdtészi intézményt, amely szerinte a nemtudásnak rendszerbe foglalásán sarkall. Az esküdtészi intézmény hivelnek táborából, mint halljuk, dr. Pollák illés fog választani a felszólalásra. A magas színvonalú előadások dr. Vécsey Tamás a elnök lejezte ki köszönetét és ezzel az ülés véget ért.

§§ A Munkáshozton sajtópöre. A Magyar Szó 1900. évi február 1-én megjelent számában a Munkáshozton visszafelvi cím alatt a Munkás Házépítő-Szövetkezet ügyeivel foglalkozott a részletek, hogy ez a jótékony céln vállalkozás az igazgatóság hibájából milyen károkat okozott a szövetkezet építései szegénysorsu tagjainak. A cikk mindjárt az elején heves támadást intézett az igazgatóság ellen, amely az eredeti szerződéseket a vállalkozók javára és a szövetkezet tagjainak nagy kárára megváltoztatta. Az igazgatóság mellett megtámadta a cikk az államépítészeti hivatal két kiküldött szakérőjét, Baranyai Blum Béla műszaki tanácsost és K. Virág Andor kir. főmérnököt is, akikről azt állította, hogy ezeknek hozzájárulásával történtek a visszafelések. A kereskedelmi minisztérium e támadás után vizsgálást indított a két államépítészeti tisztviselő eljárásának igazolására. Ez a vizsgálat sok terhelő adatot derített ki az építési vállalkozó ögre, de a két műszaki mérnök eljárására semmi terhelő adat nem merült fel. A megvádolt két tisztviselő sajtópanaszára a büntetőtörvénysek két rendbeli nyilatkozó rágalmazás vétsége miatt helyezte vád alá a cikk íróját, Vajda Eddét, a Magyar Szó volt munkatársát. Ma tárgyalta ezt az ügyet a budapesti büntetőtörvénysek sajtóesküdtészei Zsitvay Leo elnöke alatt. A tárgyaláson, melyen a vádat dr. Magyar István királyi ügyész képviselte, a vádatadó pedig dr. Gál Jenő védte, — Vajda Ede beismerte a cikk szerzőségét s készen nyilatkozott arra, hogy állításait bebizonyítja. Előadta, hogy a cikk megírására az szolgált neki alkalom, hogy a szerkesztőségbe napról-napra egész usomó panaszos levél érkezett a szövetkezet építései tagjaitól, akik keserő panaszokkal illették a szövetkezet igazgatóságát. Dr. Gál Jenő védő a valódiság bizonyítását közérdek oimén s egyben egész sereg tanu kihallgatását kérte orendelni. Az ügyész ellenzete a védő által előterjesztett irányban a bizonyítás orendelését, bár maga is elismerte azt, hogy a vállalkozó nagyobb mérvű visszafeléseket követelt el. A bíróság hosszas tárgyalások után helyt adott a védő kérelmének s a tárgyalást elnapolva, az ügyet kiadta a sajtóügyi vizsgálóbírlónak pótvizsgálat megjelése oéljából.

§§ Egy nő-detektív kalandja. Elkeseredett küzdelmet folytat a feleségével a kis leányért Szávost Emil. A válópöriben álló házastársak úgy az árvaszékét is foglalkoztatta, amely a házasságból származott egyetlen leánygyermeket az apának ítélte. A kis leányt azonban az anyja nem akarta átengedni férjének s ezért a kis leányt elrejtette egyik rokonánál, Finály Rezsónél. Az apa az árvaszék döntése alapján hiába sürgette a kis leány átadását, az anyja ezt megtagadta. Ekkor az apa, hogy megtudja, hova került kis leánya, egy női detektívot fogadott fel Gold-

stein Regina személyében. Aki hosszas nyomozás után rájött, hogy a kis leány Finály Rezsónél van. Finálynak feltűnt, hogy egy nő mindig a nyomában jár. Mikor aztán megtudta, hogy ezt a női detektív Szávost Emil fogadta fel, egy izben, midőn ismét a nyomában járt, a nyílt utca során megverte. Becsületértés vétségével vádolva került Finály Rezsó az elpáholhó hűgy panaszára ma a büntelő járásbírlóság elé, amely 40 korona pénzbüntetést mért ki reá.

ÁVIRATOK

A szász király állapota.

Drezda, december 22. A király állapota örvendően javul. Az éjtel a király nyugodtan aludt. A láb nem tért vissza. A hurut jelentékenyen csökkent.

A szerb király a trónöröklésről.

Belgrád, december 22. Mint a kormánypárti Sloja jelenti, Sándor király arra a felköszöntőre, melyet a metropolita Szent Miklós napján a király patronátusi ünnepén mondott beszédben választott, amelyben azt mondta, hogy legfőbb öhája, hogy népét boldoggá és elégedett tegye. Az országban jognak és törvényességnek kell uralkodnia, amelynek oltalmát az összes polgárok élvezik. A király aztán áttért a trónöröklés kérdésében az utóbbi időben újból falgalmazba hozott hírekre és azt mondta: Ha ez az ügy előbbi nyilatkozataim által le is vétetett a napirendről, mégis vannak emberek, akik a dolgolt félreismerhetetlen szándékkal mindig újra meg újra előtérbe toltják és újra meg újra azt állítják, hogy én és a királyné e kérdés megoldását el akarjuk hamarkodni, bár én ismételtelen kijelentetem. Hogy ezidőszent nincs ók e kérdés felvetésére és hogy én, ha ez szükségesnek mutatkoznék, ezt a kérdést csak néppemmel való teljes egyetértsében ogom üdvös megoldásra vinni.

Hanotaux a szenátusban.

Páris, december 22. Hanotaux volt külügyminiszter, aki Aisne-megyében elfogadta a szenátusba való jelölést, melyet állítólag Doumer javaslatára a radikálisok egy része is telajánolt neki, a választókhoz felhívást intézett, amelyben a kiegyensúlyozás jelölésének mondja magát. A belpolitikát illetőleg Hanotaux oly programot vall, amelylyel egy radikálisokat, mint a mérsékelt köztársaságakat is kielégteni igyekszik.

Vasuti szerencsétlenség.

New York, december 22. Egy vonat, mely San Franciscóból Los Angelesbe ment, tegnap becsúszott egy előtte menő vonatba, mely alkalommal kuszónhárom ember életét veszítette.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, december 22. Ausztria és Magyarország köösönös árulorgalmaznak hivatalos kimutatása szerint novemberben Magyarországba behoztak 921 millió korona, Magyarországra kivitték 771 millió korona értékű árut. Tavaly novemberben Magyarország behozatai 63 millió koronával, Ausztria kivitele Magyarországra pedig 26 millió koronával kisebb volt, mint az idén. A kereskedelmi mérleg tehát ebben a hónapban 15 milliónyit passzívummal zárul Ausztria rovására. Tavaly novemberben 12 millió volt Ausztria passzívuma.

Bécs, december 22. A pénzpiac szükségése ma erősebben kidomborodott, azonban a nyílt piacon változó falgalmaz nem jelentkezett. A magánkamatúba 3%—3 1/2%-ra emelkedett.

New-York, december 22. (Terményföldes.) (Zárlat.) Gyapj: New-Yorkban helyben 8.75 (8.70). Decemberbe 8.58 (8.58). Márciusra 8.38 (8.35). New-Orleansban helyben 8 1/4 (8 1/4). — Petroleum: Stand white New-Yorkban 8.90 (8.20). Stand white Philadelphában 8.15 (8.15). Refined in Cases 9.60 (9.60). Credit balances at Oil City 151.— (151.—). — Zsír: Western steam 10.80 (10.70). Robe és Brothers 10.00 (10.90). — Tengeri irányszata állandó. Decemberbe 60.— (60.—). Januárta 58 1/2 (54 1/2). — Májusra 48 1/2 (48 1/2). Buss irányszata állandó. — Píros ösa helyben 79 1/2 (79 1/2). Decemberbe 83 1/2 (83 1/2). Januárta —.— (—.—). Májusra 81 1/2 (81 1/2). Jul-ra 75 1/2 (78 1/2). Gabona szállítási díja Liverpoolba 1 1/2 (1 1/2). — Kész: Jár 140 7. sz. 5 1/2 (5 1/2). — Dec-re 4.45 (4.45). Márc-ra 4.70 (4.70). — Liszt: Spring Wheat oleurs 3 05—3.10 (3.05—3.10). Cukor: 8 1/2 (8 1/2). On: 25.90—26.— (25.60—25.65). — Bész: 11.85— (11.85—). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelölik.)

Chicago, december 22. (Terményföldes.) (Zárlat.) Buss irányszata állandó. — Dec-re 73 1/2 (74 1/2). — Jan-ra —.— (—.—). — Tengeri irányszata állandó. — Dec-re 45 1/2 (45 1/2). — Zsír: Jan-ra 10.25 (10.25). — Jár: 9.82 (9.82). — Szalonna short clear 8.74 (8.87—0.—). — Sertészsír: Jan-ra 16.65 (16.60). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelölik.)

„New-York”

életbiztosító-társaság egyetemes kötvénye

a legjobb biztosítás, mert felévi fönnállása után föltétlenül megtámadhatatlan. Az egyetemes kötvény garatálja a biztosítás tolyamán igénybe vehető kölcsön összegét. A díjzetés beszüntetése esetére a köléstelt kötvény összegét és az ingyenes biztosítási meghosszabbítás időtartamát előre és kő clezőleg megállapítja.

A hadi kockázatért nem tényleges állományu hadköteleseknél pótdíj nem jár.

„NEW-YORK”

életbiztosító társaság magyarországi igazgatósága (Budapest, VII., Erzsébet-körút 9—11.)

(Az e rovat alatt közöltékeknek sem tartamérei, sem alakjéért nem felelős a szerkesztőség.)

EGYESÜLETEK

(Tanulótársak egyesülete) A budapesti V. ker. Jögmiazumbá járt tanulók egyesülete december 1-én tartotta az intézet dísztermeiben alakuló gyűlést dr. Heinrich Gusztáv egyetemi tanár önlöklete alatt. A szép számban összegyűlt tanulótársak egyhangúan megválasztották az egyesület tisztikarát és választmányát. Elnök dr. Heinrich Gusztáv. Aelnök: dr. Báron Jónás. Ügyvivő aelnök: dr. Toldy László Titkár: dr. Morvay Gyözö. Második titkár: dr. Gyulai Elemér. Jegyző: dr. Bakács István. Második jegyző: Pásztor Árpád. Pénztárnok: dr. Herzog Ede. Elnör: dr. Ambrozovics Lajos. Számvizsgálók: dr. Brüll Dániel, Kutasi Oszkár és Littmann Lajos. Háznagya: dr. Rötzer Ferenc. Választmányi tagok helyben: Balassa Jenő dr. Bíró Armin, dr. Batori Dániel, dr. Breitenfeld Ferenc, dr. Batori Nándor, dr. Darvai Fülöp, gró Dessewffy Emil, dr. Feleki Béla, budai Goldberger Berthold, dr. Hampel József, dr. Halász Frigyes, dr. Hudovernig Károly grófi Károlyi Mihály, gr. Klein Fülöp, Levy Jenő dr. Heinrich Alajos, dr. Márkus Dező, dr. Murányi Ernő, Parali Ferenc, Rudnay Béla dr. Schwarz Gusztáv, dr. Schächter Miksa, dr. Sohll Salamon dr. Temesváry Rezső, dr. Tangl Károly, dr. Török Gyula, dr. Veredy Károly, dr. Vássonyi, Vimos, dr. Valatni Andor, ifjabb dr. Wekerle Sándor; vidéken: Fabinyi Ferenc, Káplány Géza, Jankovics Aladár Lits G. uia, dr. Mittelmann Nándor, dr. Orosi Lajos, dr. Politzer Bernát, dr. Purjes Zsigmond, gró Pesztetich Béné, dr. Stux Gyula, Török Zoltán és gró Zichy Aladár. Védnöknek a közgyűlés, közlélekiállítással dr. Wagner Alajos intézeti igazgatót, tisztelbeli tagokul pedig megválasztották: dr. Corsan Avendano Gábor, dr. Baral Antal, Veres Ignác, dr. Dunay Ferenc, dr. Cherven Floris. Vekler Endre és Novák Lajos volt intézeti tanárok.

(Az 1848—49-iki honvédegyesületek) Országos központi bizottsága ma délután az új-városházán báró Fedáczky Frigyes önlöklete alatt ülést tartott. A költár jelentést tett az iródlóról, melyben ösnpán 27 ügy van már folyamatban. Beszámolt tárgya ták az újvi gratulációk ügyében való intézkedéseket. Elhatározták, hogy mivel az elnök u év napján nagyon el van

KÜLÖNFÉLÉK

Szerencse asszony...

— Avar Pál fordítása. —

Szerencse asszony lenge dáma...
Egy helyt időzni nem szokott!
A fűtjeidet elsimítja,
Megcsókol — és elhagy legott...

Beszeg másfajta nő a Balsors!
Meglátogat s már nem ereszt,
Azt mondja, nem sürgős a dolga,
Agyadhoz ül — és kőtni kezd.

Holna.

+ **Boszorkánypercek.** A középkori boszorkánypercekről *Hodossy* Imre két érdekes okmányt bocsátott a *Jogtudományi Közlöny* rendelkezésére, amelyek bizonyítják, hogy a régi magyar perben, ha csak lehetséges volt, kikerülték a torturát. Az egyik memoriale, amelyben a megkereső hatóság figyelemzteti a megkeresett hatóságot, hogy a tortura e-őt a piébános vagy predikátor kísérelje meg, nem vallának-e önként, 1715-ből származik és így szól:

„Isten Talyan meg fogatottat boszorkány Asszonyok ellen kelt adatait a madi Boszorkány Asszonyokat mely Talyai Asszonyok ezek

1. Lengyel Fernceze de ez már eleget vallott maga is.

2. Toth Tamasne Marinkat tudja annak lenni
3. Lusaniski Jakabne Katha
4. Ismet Dudasné a ki Csorda pasztorne is volt ez előtti.

5. Kertes Matyasne Marinka az is de ppter distinctioem personea külön külön specificaljak őket.
6. Egy Lengyel asszony Sophia nevű.

NB. Ha azon madi boszorkányok önként nem akarának vallani a Biráknak nem aratna hogy vagy Piébanus vagy Praedikator ur disponaltaték arra hogy conlitatebassanak mind magok, mind ezek ellen minek előtte torturizaltanak.”

A másik memoriale egy feltétele, vagyis reverzális, amelyet 1718-ban szerkesztettek től nyelven, magyar fordításban így hangzik:

Mi alólirottak tudtára adjuk mindazoknak, akiknek ezt tudni ilik, hogy bizonyos lenyegtetések és boszorkánykodás miatt a nemes uraság elogatott bennünk és az uri szék bíróság elé adott minket, mindazonáltal az uraságak kemény inquisitioja nem lévén, bennünket mégis ez időszert a rabásghból (rabovsztri) elbocsátott azon kikötéssel és condicio alatt, hogy gyanut keltő dolgotól, amely az Isten dicsősége ellen volna, tartózkodni fogunk, amirek kötelezzük is magunkat, hogy a jövőnd időben ugy fogunk viselkedni és oly életet fogunk vezetni, hogy senkinek a legkisebb dologban is semmi rossz megbíráncokozása valami rossz babonával (babonami) okot ne adjunk sőt keresztény életet folytatni akarunk és kötelesek leszünk, és minden rossz cselekedettől tartózkodni fogunk. Ha pedig a legkisebb dologban valami rossz cselekedeten, vagy

valami boszorkánykodáson rajtakapartánk, akkor erőf és hatalmat adunk a nemes uraságuk, hogy saját akarata és tetszése szerint bennünk elogasson és ellenünk oly igazságszolgáltatást csináljon, amilyen neki tetszent fog. Erre aduk magunkról jelen reverzális leveletünk és a áirott neveinket keresztvonással megerősítjük.

Kelt Sárospatak, 15 Juni anno 1718.

Coram me Stephano Fejérvári Olena Ruska +
Provisore Olaszieni (Olasz-Liszka) Anoka Semanova +
Coram Francisco Lehner mp.
Coram Davide Afra (Asra)
Jurato oppidi Ujhely notario mp.

+ **Egy eszárné szabószámlái.** *Masson* francia historikus toliából cikket közöl egy párisi folyóirat Jozefin eszárné szabószámláiról, amelyek elég jelentékenyek voltak, hogy Napoleon, aki pedig nem volt iösvény, dühbe jött miattuk. Jozefin eszárné egy esztendő le orgása alatt csinátott és vásárolt magának: 28 csipkeruhát 7 disz-toalettet, 136 más ruhát, 73 köpenyt, 20 kasmir-sait 87 kalapot, 172 pár selyemharisnyát, 950 pár keztüüt, 500 pár cipőt. Ez belekérült összesen 320.816 frankba. Ez azonban csak az, amit Jozefin maga vásárolt magának, holott tudvalevő, hogy Napoleon elhalmozta a feleségét ajándékkal és minduntalan egész vagyont érő csipkével lepte meg. Hat esztendő alatt Jozefin eszárné adóssága szabókánál, divatkereskedőknél 1,578.633 frankra szaporodott. Napoleon nagy patálit csinált, azután — fizetett. Kapott ez alkalommal négy kereskedő selyemszövetekért: 312,568 frankot, hat konlekiós rubakért 1,096.876 frankot, három letéruenükereskedő körülbelül 165.000 frankot. Valamivel később kapott egy parfümkereskedő 57.184 frankot, két cipőkészítő 62.349 frankot. Jozefin eszárné legnagyobb hitellezője Leroy konlekiós volt, ennek a számlája öt esztendőről 766.476 frank volt. Ez a jó ember szabásért semmit se számított, kijelentvén, hogy bőséges jutalma ezért az öröm és tisztesség, hogy mértéket vehet a eszárnének. De azért nem ment tőlükre. Leroy urról különben Napoleon is megemlékezik egy levelében. Ezt írja róla:

— Ez a legszentebbön fráter, akivel életemben találkoztam. Olyan hangban, mint ez, még nem beszéltek velem. Szemrehányást merészelt nekem tenni, hogy én nem adok elég pénzt a eszárnénak és rákényszeritem a *szegény asszonyt*, hogy adósságot csináljon, mert „végre is csak tisztességesen kell megjelennie”. Olyan tekintet vettem rá, hogy aligha lesz kedve még egyszer a szemem elé kerülni”.

+ **A kötelességtudó ör.** György szász király trónörökös korában meglátogatott egyszer adujtársával egy kaszárnyát. Távoztóléiben szivarra akart gyujtani a kaszárnya jolvozóiban, amelynek falán ott diszelt egy táblán a *Dohányozni tilos* leirat. Az örüláló katonának szigorú kötelessége volt ügyelni, hogy ezt a tilalmat senki meg ne szegje. Ez a szegény örögdög

egy pillanatig nagy zavarban volt, mikor látta, hogy a hercegnek tüzet nyujt kísérője, de azután megemberelte magát, előrelépett tisztelettel és lejét a herceg felé fordítva, halkán azt mondta neki:

— Királyi keűség, itt tulajdonképpen nem szabad szivarozni.

+ **Érdekes keresetmód.** A párisi *Figaroban* egy bohém festő ezt az ölelet keresetmódot ajánlja a joglalkozásnékülieknek: Vegyenek valamelyik bazárban egy két frank kilenvenöt centime-os esernyőt és zálogosítsák el nyomban. Minthogy új állapotú tárgyakért a zálogházak a teljes becsési értéket kifizetik, legalább három frankot kapnak érte. A zálogcédulát azután adják el hetvenöt centimeért. Megmarad tehát tiszta nyereségnek nyolcvan centime. Aki napról-napra folytatja ezt a művészetet s nem is egy, hanem tíz ernyővel, annak napi keresete nyolc frank, ha vi keresete készítségnyen frank lesz; ez pedig évi háromere franknyi jövedelemnek felel meg.

KÖZGAZDASÁG

Délgymölcs-ankció. A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság tegnap tartott aukcióján 5000 láda narancsot citromot és mandarint adott el a következő árak mellett: *Narancs*: 160-as 7.50 koronától 8.50 koronáig, 200-as 4.50 koronától 6.— koronáig, 300-as 5.50 koronától 6.50 koronáig, 360-as 5.50 K.-tól 6.50 koronáig. *Vépiros narancs*: —.— koronától —.— koronáig. *Citrom*: 300-as 5.50 koronától 6.50 koronáig, 360-as 5.50 koronától 6.50 koronáig. *Mandarin*: 80-as 4.50 koronától 5.— koronáig, 100-as 2.50 koronától 3.50 koronáig. A legközelebbi aukció kedden, december 30-án lesz, mely alkalommal 12.000 láda narancs, citrom és mandarint kerül előadásra.

Juhvásár. (A budapesti marhavásártéri vásárpénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás 881 darab juh, —.— kecske. Jegyzett árak: Elsőrendű ürü 46 l-től 50.— l-ig, kivételesen —.— l — kg-ként, (vagy 48.— k-től 50.— k-ig páronként), középmínőségű ürü 40.— l-től 42 l-ig, kivételesen —.— l, kg-ként, vagy 30.— k-től 36.— k-ig páronként, kosokért — l-től — l-ig, kivételesen —.— l-től — l-ig, vagy —.— k-től —.— k-ig, középmínőségű gnyapas — l-től — l-ig, kivételesen — l kg-ként, vagy — k-től — k-ig páronként, kosok legjobb minőség — fillérig, páronként — korona, kivételesen — korona rackajuhok — fillér páronként 33.—41.— korona szerbiai juhok páronként — korona, romániai juhok páronként — korona, anyajuhokért — fillérgkint (20—27 K-ig páronként), kislejtett juhokért — fillér kgkint (20.—32.—32.— korona páronként) kecskéik — korona páronként. Az iránzat élénk volt, az árak változatlanok maradtak.

Sertéskonsumvásár. (A székesfővárosi sertésvásár és közvágóhid intézősége.) December 22-én. Felhajtás: Zsirterítés, egy mint öreg I. rendű 850 kilogramm felett — darab, II. rendű 250—350 kilogramm — darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal nehéz 300 kilogramm felett — darab, közép

REGÉNY

A sötét titok.

— Büntügyi regény. —

(33)

XXIV.

Amikor junius 7-ike kora reggelén a rosen-thali uradalomban futótüzként elterjedt Merten meggyilkolásának híre, Krause Meta agyában lesújtó erővel villant meg az a gondolat, hogy az öreg szolgát csakis Pfeil Botho gróf üthette agyon.

Azon a napon este, amikor atyja öt Rosenthalba hozta, Merten Ralph belépett szobájába és mintán kiterjeszkedett a Wegener-családnál elfoglalt alarendelt, de mégis tisztelt állására, apja nevében szigorúan megtiltotta neki, hogy Pfeil gróffal levelezzen. Figyelmeztette a leányt, hogy minden levél az ő kezein keresztül érkezik ide az uradalomba, mert postahivatal nincs itt és az öreg levélhordónak mindent neki kell átadnia és ha egy levelet találna a gróftól, azonnal megírnia ezt atyjának. És az öreg szolga ezekkel a szavakkal ment ki a szobából:

— Ha vigasztalásra van szüksége, bízzék istenben. Az isten megmutatja önnek is a szenvedéséből kivezető utat, ahogy megmutatta már annyi vétkező embernek.

Az öreg szolga ígéretéhez híven állandóan szemmel tartotta Krause Metát és szinte csodával határos volt, hogy a leány megvesztegetvén a Dombrowkenbe naponkint bejáró tejeslegényt, azzal küldött egy levelet a grófnak.

Ugy látszik, az öreg Merten szinte különös, becsületbeli ügynek, szent hivatásnak tekintette Meta atyjának megbízatását, legalább olyannyira megvigyázta a leányt minden lépését. Ideje volt hozzá, mert egyéb munkája nem volt, mint

felügyelni a cselédek felett. Alvásra sem igen szorult és gyakran látta Meta junius első holdvilágos éjjelén a parkban járkalni a hű Ali kíséretében. Es egyszer, Bothoval való első légyottja után, amikor visszatért a kastélyba, a görög templom lépcsőjén megpillantotta Mertent, amint térdre borulva, összekulcsolt kezekkel imádkozott.

Krause Meta nem tudott akkor éjjel aludni, folyton előtte állt a szolga kíséretes hófehér alakja.

Másnap reggel Merten megingt merészen belépett szobájába és így szólott hozzá:

— Kisasszony... tegnap este valaki a parkban volt... Ali idegen léptekeket vett észre, nekem úgy tűnt föl, hogy őn osont el mellettem a görög templom mellett. Még egyszer kérem, kisasszony, engedelmessédjék atyjának és fordítsa lelkét istenéhez!

Egy este a szegény leány annyira félt a légyotton, hogy Botho faggatásaira megvallootta neki Merten lenyegtetését. A gróf erre hirtelen haragjában megjegyezte:

— Nem tanácslom a vén kerülőnek, hogy utamba kerüljön, s akkorát ütök rá is, a kutyájára is, hogy elég lesz nekik.

A rákövetkező éjjel megingt egy padon várakozott Meta, amikor Ali utatása, ütötte meg fület. Csak nagynehezen tudott nyugodtan maradni, mert oda szeretett volna sietni, ahonnan az utatás hallatszott, akkor a holdfénytől bevilágított uton meglátta szerelmének alakját. De nem gyors léptekkel jött, mint máskor, hanem lassan, lassan és mikor Meta néhány lépésnyire előrehaladt, észrevette, hogy Botho csak egy vonszolta jobb lábát és arcának halványága eléggé elárlatta, hogy mily nehezen tud megállani lábán.

A gróft leültette a leány a padra és ott Pfeil elbeszélte, hogy a kutyá megrohanta, mire őt lovagló ostorával agyonütötte.

— Es Ralph? — kérde aggdóva a leány.
— Nem láttam a vén kerülőt, — szolt Pfeil.
Rövid együttlét után a seb okozta fájdalom

még hevesebb lett, a gróft lázas didergés bántotta és erőtlentül félig a pad hátához, félig Meta vállára hanyatlott. A leány kérésére nagynehezen lement vele annak szobájába, leheveredett a pamlagra, a leány kimosta sebtét. Egy kicsit aludt is és almból felriadva gyorsan elbucszott Metától. A leány el akarta kísérni a kerítésig, hogy segíthessen neki a keresztülmászásnál, de Botho ezt nem engedte meg.

A leány egész éjszaka nem tudott aludni és reggel azzal köszöntötte a gazdaszony, hogy Merten Ralphot agyonütötték. Borzasztó kínok martosták Krause Meta lelkét és nem tudott szabadulni attól a gondolatól, hogy az öreg szolgát is csak Botho üthette agyon. De mégis remélte, hogy Botho ártatlan. Reményében erősítette Wegener dr. is. Egy napon, amikor ő az ebédnél az új szolgának tálnai segített, így szolt Frida az atyjához, aki megingt az ő ideges modorában szobához a gyilkosságot:

— Tehát te azt hiszed, édes atyám, hogy nem egy és ugyanaz az ember ütötte agyon a kutyát és a szolgát?

— Hissen lehetséges — hangzott a válasz — de én nem tartom valószínűnek... Mindenesetre bízom benne, hogy a hatóságok van annyira éles esze, hogy nem fog mindjárt egy szegény tolvajt gyilkosnak tartani, aki védekezett egy harapos kutya ellen.

Wegener akkor Frida beszédére elhallgatott, de Meta könnyebben lélekedett föl és remélt.

De azután delután eljött Sanders hadnagy és szótörte legszebb reményét és Meta annyira megijedt, hogy elmenekült az ebédől, hogy kisorsja magát a park magányában. Es eszébe jutott, hogy Pfeil gróffól másfél hete nem hallott semmit. Egyszer a tejeslegény utján meglátta, hogy Pfeil nem beteg és rendszeren végzi hivatalos szolgálatát, hát miért nem jön. Bizonyára érzi, hogy a hatóságok ezemmel tartják. Azután olvasta a hivatalos lapban megjelent hírdeményt és mert Botho nem jeltkezett, megingt az a gondolat erő-

220-300 kilogramm — darab, könnyű 220 kilogramm — darab, sülőd — darab, malao — kilogramm — darab. Összesen — darab. Húsértés egymint: nehéz 300 kilogramm felül — darab, könnyű 250-300 kilogramm 292 darab, sülőd — darab, malao 40 kilogramm — darab. Összesen — darab. Főhajtás összege 1858 darab, Előző napi maradvány 23 darab, összesen 1881 darab. Eladatott 1297 db. Maradvány 84 db. A vásár irányszava élénk. Az árak emelkedőben. — Következő árak jegyzetiek: Zsírsejtés: Öreg l. r. 350 kgr-on felül — fillérig, 11. retű 280-350 kilogramm 88-92 fillérig, selejtelen — fillérig, silány — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogramm felül 90-97 fillérig, fiatal közép 220-300 kilogramm 88-94 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogramm 82-92 fillérig, sülőd —90 fillérig, malao — fillérig. Húsértés: Nehéz 300 kilogramm felül — fillérig, könnyű 140-300 kilogramm — fillérig, sülőd — fillérig, malao 40 kilogramm — fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, elősúlyban.

Bécsi vágómarhavásár. December 22. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A st-marxi központi vásárosokban ma megtartott vágómarhavásárra felhajtott: 2003 darab magyar fajtájú, 727 darab galíciai fajtájú, 637 darab bukovinai fajtájú, 606 darab német fajtájú, összesen tehát 4773 darab szarvasmarha.

Jegyzékek: 100 kilogrammonként elősúlyban, magyar hi-ökör l. minőségű 72-80 fillér, kivételesen — fillér, II. minőségű 62-72 fillér, III. minőségű 54-61 fillér, galíciai hi-ökör l. minőségű 72-74 fillér, kivételesen — fillér, II. minőségű 68-71 fillér, III. minőségű 58-65 fillér; német hi-ökör l. minőségű 80-88 fillér, kivételesen — fillér, II. minőségű 68-78 fillér, III. minőségű 60-67 fillér. Legelő ökör 48-58 fillér, paraszti ökör 45-60 fillér, levágott ökör — fillér. Bika 57-64 fillér, tehát 45-67 korona. Kivételesen — korona, bivaly 28-48 korona, 100 kilogrammonként, a fogyasztási adóval együtt.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, december 22.

A több napig tartó enyhe időjárás következtében a jég ma éjjel megindult, a Duna pedig hatalmasan megáradt. Biztosra vették tehát, hogy a téli kikötőkben levő uszályok elmarok majd ezáltal rendelkezési helyüket s így a malomok nem lesznek újabb vásárlásokra — a közel jövőben legalább — utalva. Ez azonban nem igen lesz lehetséges, mert a biztosító-társulatok semmiféle kéréstől sem adnak téli szállításokból eredő esetleges károkat és így — még ha a Duna vizállása meg is engedné — a hajókötés-kedés egyelőre ki van zárva. A tegnapielő felszínre került szilárd hangulat a jég eltűnésével szintén eloszlott; a malomok valamivel élénkebb vételekdevet tanúsítottak ugyan, de jobb kínálat mellett körülbelül 20.000 métermázsza búzát vásároltak össze 2 1/2 fillérig olcsóbb árak mellett.

Eladatott:

Buza, Tiszavideki: 350 mm. 82 k. 8 K. 60 f., 200 mm. 81 k. 8 K. 55 f., 500 mm. 81 k. 8 K. 55 f., 100 mm. 81 k. 8 K. 55 f., 100 mm. 81 k. 8 K. 60 f., sárga, 180 mm. 81 k. 8 K. 52 1/2 f., 190 mm. 81 k.

8 K. 80 f., 500 mm. 81 k. 8 K. 60 f., 250 mm. 80 k. 60 f., 750 mm. 80. k. 8 K. 60 f., 500 mm. 81.5 k. 8 K. 60 f., 500 mm. 80 k. 8 K. 60 f., 1000 mm. 80 k. 8 K. 55 f., 300 mm. 80.5 k. 8 K. 55 f., 100 mm. 80.5 k. 8 K. 50 f., 100 mm. 80.5 k. 8 K. 50 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 60 f., 100 mm. 80.5 k. 8 K. 45 f., 1000 mm. 80 k. 8 K. 55 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 60 f., 800 mm. 80 k. 8 K. 55 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 52 1/2 f., 100 mm. 79.5 k. 8 K. 52 1/2 f., 100 mm. 80.5 k. 8 K. 52 1/2 f., 100 mm. 79.5 k. 8 K. 42 1/2 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 65 f., 100 mm. 78.8 k. 8 K. 25 f. sárga, sárga, 100 mm. 78.5 k. 8 K. 15 f.

Féfermelyei: 300 mm. 79 k. 8 K. 32 1/2 f., 600 mm. 80 k. 8 K. 32 1/2 f., 750 mm. 79 k. 8 K. 32 1/2 f., 200 mm. 79 k. 8 K. 50 f., 100 mm. 78 k. 8 K. 37 1/2 f., 500 mm. 78 k. 8 K. 30 f. sárga, 600 mm. 76 k. 8 K. 30 f., 700 mm. 79.5 k. 8 K. 30 f., 600 mm. 79 k. 8 K. 30 f. fillér.

Pestmegyerideki: 200 mm. 80 k. 8 K. 32 1/2 f., 200 mm. 79 k. 8 K. 50 f., 500 mm. 80 k. 8 K. 25 f., búkkönyös, 800 mm. 79.5 k. 8 K. 25 f., 180 mm. 78 k. 8 K. 25 f., 400 mm. 77 k. 8 K. 17 1/2 f., 100 mm. 78.5 k. 8 K. 10 f. sárga, 100 mm. 76 k. 8 K. 05 f., 800 mm. 78.5 k. 8 K. 15., 100 mm. 75 k. 7 K. 90f., 100 mm. 75 k. 7 K. 90 fillér.

Bácskai: 100 mm. 78 k. 8 K. 25 f., 100 mm. 79.5 k. 8 K. 15 f., 150 mm. 78.8 k. 8 K. 30 f., 100 mm. 78.8 k. 8 K. 20 f., 100 mm. 70 k. 8 K. 30 f., 100 mm. 77 k. 8 K. 2. 1/2 f., 100 mm. 79.5 k. 8 K. 22 1/2 f.

Mind három hónapra.
Zab: 100 m. 6 k. 62 1/2 f., 100 mm. 6 k. 57 1/2 fillér.

Kétszempesítés mellett.
A készárú hivatalos jegyzése a budapesti árú-és értéktözsde s.okáisi szerint kétszempes 60 kilogrammonként — a minőség hektoliterenként is kilogrammonként.

B u z a	Kilós	Kilogramm		Kilós	Kilogramm	
		K.-tól	K.-ig		K.-tól	K.-ig
Tiszavideki	uj	0	0	0	0	0
"	"	17	17	0	0	0
"	"	18	18	0	0	0
"	"	19	19	0	0	0
Féfermelyei	"	79	79	0	0	0
"	"	77	77	0	0	0
"	"	78	78	0	0	0
"	"	79	79	0	0	0
Pestvidéki	"	78	78	0	0	0
"	"	77	77	0	0	0
"	"	78	78	0	0	0
"	"	79	79	0	0	0
Bánági	"	77	77	0	0	0
"	"	78	78	0	0	0
"	"	79	79	0	0	0
Bácskai	"	78	78	0	0	0
"	"	77	77	0	0	0
"	"	78	78	0	0	0
"	"	79	79	0	0	0

Egyéb gabonafajták		Kilós	Kilogramm	
			K.-tól	K.-ig
Rozs	uj	70-70	6.00	6.75
"	alsórendű		6.40	6.60
"	alsórendű		6.40	6.60
Árpa	uj	00-00	5.80	6.00
"	takaromány		5.80	6.00
"	spórti való		5.80	6.00
"	szélesre való		5.80	6.00
Zab	uj	00-01	6.90	6.90
Tengeri	bánági		6.70	6.40
"	malmos		6.70	6.40
Répe	uj		6.50	6.50
"	bánági		6.50	6.50
Köles	uj		9.75	6.00

sődött meg a szegény leány agyában, hogy Botho csakugyan a büns.

Egy napon, amikor egy rakás cédénnyel bement az ebédőbe, beszélgetést hallott Sanders ur és Frida kiasszony közt. Odalopozott az ajtóhoz és hallotta, amint Frida kérdésére a hadnagy így felelt:

— Pfeil gróf, Dombrowkenből.

Tehát mégis az a gyilkos, akit annyira imádtok és esdő imádsága dacára börtönben sanyalodik! És hallotta még:

— Itt az elfogatási parancs a gróf bűntársra, kedvese, Krause Meta ellen.
A porcellán-edény csörmpölve hullott kezéből a földre, oklivel haját tépte, szeméi kidagadtak, lélekzete elakadt... de utolsó erejét összeszedve, mintha véres ostorral kergetnék, rohant el...

XXVI.

Krause Meta nem is ment vissza többé szobájába. Kalap nélkül, oszony és kendő nélkül futott ki a házból, ki a kapun. Kint egy kocsis várakozott és előtte egy rendőrszűrtvel, Schmidt öröster Dombrowkenből, akit a nagy szakálláról már gyerekkorában ismert. Igen... ez azért állt itt, hogy bilinesbe verje és börtönbe hurcolja. Szerencsére az öröster nem látta őt és a leány hirtelen visszafordult a kertbe, onnan a parkba futott és a kerítés mellett elosonva, százsor megverve a tuskés bokrokban, ágakban magát, ruháját összetépte, de ő mindezzel semmit sem törődve, egy merész ugrással felkapaszkodott a falra és átmaszott rajta. Aztán futott a szántóföldeken keresztül és menekülőben megérlelődött benne az a gondolat, hogy börtönbe vételt kedvesét meg kell mentenie, még ha éjjel fel kellene is feszítenie a tömlőcse ajtaját. Megvillant agyában az a gondolat, hogy Botho miatta ütötte agyon a kutyát, miatta ölte meg az öreg szolgát és miatta sanyalodik most a börtönben... tehát ő maga a vétkes... ő a kétszoros gyilkos.

Kezeit földelve, haját tépve, futott a leány

tovább Dombrowken felé. A kertek alá érve eljutott a Kisvásár-utcába és beosont a házba, ahol Stein Oswald vizsgálóbíró lakott.

Akadózó lélekzettel meghuzta a csepenyűt... Terve készen volt, csak egy gond bántotta meg, vajjon beismerte-e Botho a gyikosságot... Remélhetőleg nem.

A gazdaszony kinyitotta az ajtót és nagyot bámult, mikor meglátta Metát, akit gyermekkorra óta ismert. Bevezette a bírósághoz.

Stein szokása szerint mostis menyasszonyához küldödték. Konieki kocsija minden nap délután 5 órakor érte jött.

Osvald nem tudta, mit mondjon, amikor ilyen állapotban, ilyen izgatótsághban megpillantotta Metát. Tudván, hogy az elfogatási parancs kiállítatott ellene, azonnal sejtette, hogy a szegény leány megszökött földözöi elől és nála keres menedéket és oltalmat. Megint mély szánalmat érzett a szegény teremtes iránt, mert hisz egy pillanatig sem hitt a leány bűnrészességében, hiszen régebben jobban ismerte, mint a rendőrfelügyelő.

— Mit keres maga itt, Krause kiasszony? — kérde barátságos hangon, jóindulattal, hiába iparkodván az erőlyes bíró szerepét játszani.

A leány, akinek agyában már teljesen készen volt a mentőter, most egy szót sem tudott szólni igazgatóságában. Csaknem összeszett, de a bíró leültette a pamlagra és egy pohár vízzel üdítette. Nagy lelkiharok után és sok szenvedést elnyomva, végre megszólalt a leány:

— Bírur... azt hallottam, hogy Botho... Pfeil Botho gróf... Pfeil Botho gróf ur le van tartóztatva gyilkosság miatt... A hatóság tévedett, bíró ur... Pfeil ártatlan... én voltam... én voltam... én gyilkoltam meg az öreg Mertent.

Mintha megkönyebbült volna a leány e vallomás után, amelylyel kedvesét akarta megmenteni a haláltól és szegénytől.

Stein Oswald sokkal élesebb eszü büntetőjogász volt, hogyszem egy pillanatig hitt volna Meta vallomásában.

(Folytatása következik.)

Határidőszület:

As fület élénk forgalom mellett lanyhán nyílt meg; az aránylag nagy (ugyan 2 napra szóló) hozatalok, 45.000 métermázsza buza, szintén lanyhították a hangulatot, ugy, hogy Áprilisi buza 777 K. után 774 K. köttetett. Hidegebb időprognózis és szilárdabb külföldi jegyzésekre a hangulat kellemesebbé vált.

Esti árlát:

Buza októberre 1903.	7.85-7.90
Áprilisi buza 1903.	7.78-7.79
Májusi buza 1903.	0.00-0.00
Áprilisi rozs 1903.	6.74-6.76
Áprilisi zab 1903.	6.21-6.22
Májusi tengeri 1903.	5.78-5.79
Répe augusztusra 1903.	11.85-11.95

A budapesti értéktözsde.

A kiegyesítési tárgyalások körül fölmertül nehézségek a mai előtétét kedvezőtlenül befolyásolták, amiért is az összes értékek árfolyamai lemorzsolódtak.

A déli tőzsdén irányszava lanya maradt s az összes nemzetközi papírok árfolyamai — a Magyar Hitelrészvényeket kivéve, melyek bécsi vásárlásokra emelkedtek — újabb árfolyamosökkenést szenvedtek. A forgalom általában szük keretek között mozgott. A közúti és városi vasutak részvényei szintén elgyöngültek. A helyi bank csekély forgalom mellett elég szilárd maradt, csupán Ganz-részvények vesztettek 70 koronát. Az utótesdén berlini jegyzésekre javult s különösen Magyar Hitelrészvény szilárdan zárult.

Az előtesdén előfordult közlések: Magyar hitelrészvény 711.60-710.60. Magyar jelzálogbank 478.—. Osztrák hitelrészvény 672.75-671.75. Államvasut 679.—. 677.75. Városi vasut 317.— korona.

A déli tőzsdén forgalomban volt: Kereskedelmi bank részvény 2602.— korona.

Délután 1 óra 30 perchor záródottak: Magyar hitelrészvény 711.75-712.50. Magyar ipar és kereskedelmi bank részvény 20.50. Osztrák hitelrészvény 671.75-671.25. Városi villamos vasut részvény 325.50-325.—. Államvasut 678.50-677.50 korona.

Az utótesdén zárult: Osztrák hitelrészvény 672.50. Magyar hitelrészvény 715.75. Államvasuti részvény 678.50 korona.

A budapesti terménytözsde.

A terményüzletben a szezonserű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzékek: Heremag: lucerna magyar 52.—58.— korona, vörös aprószemű 54.—57.— korona, vörös erdélyi — korona, vörös bánági — korona, középszemű 59.—62.— korona, nagyszemű 65.—68.— korona. Liszonszár: budapesti 69.—69.50 korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: légszártított vidéki — korona, városi 4 darabos 56.—56.50. korona, 3 darabos 57.—57.50. korona, ístélt — korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 14.50-15.— korona. 120 darabos — korona. 100 darabos 15.50-16.— korona. 85 darabos 19.—19.50 korona. azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 18.—18.50 korona. 100 darabos 14.50-15.— korona. 85 darabos 18.50-19.— korona. Szilvái: szilvái 17.—17.50 korona, szerbiai 15.50-16.— korona. azonnal való szállításra.

A bécsi gabonatözsde.

Bécs, december 22. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) A készárú iránt egyáltalán nem mutatkozott érdeklődés s a piacon ugyasólván ünnepi csönd uralkodott. A kínálat tartózkodása következtében az irányszav nem változott s az árak megmaradtak a mult heti niveauon. A határidőpiacon newyorki árjegyzésekre szilárdabb hangulat állott be, de az üzletlenség folytán buza elvesztette csekély emelkedését, rozs és zab 2 fillérrel gyöngült.

Buza tavaszra 7.90-7.56-7.57, rozs tavaszra 7.—7.01-7.—, zab tavaszra 6.51-6.50 K.

Zárlatkor: buza tavaszra 7.89, rozs tavaszra 7.02, zab tavaszra 6.52 K.

A bécsi értéktözsde.

Bécs, 1902. december 22. (Saját tudósítónktól.) A mai előtesdén szilárdan indult meg s csekély forgalom mellett mutatkozott némi vételekdevis. Magyar hitelrészvényeken kívül emelkedtek visszavásárlások olytán az összes magánvasutak, alpesi részvények pedig állami megrendelések alapján. A sorompó-értékeknel a 3%-os déli vasuti elsőbbségek iránt mutatkozott nagyobb kereslet. A déli tőzsdén a magasabb árfolyamok csekély változást szenvedtek, csupán a forgalom szükbe keretek között mozgott.

Bécs, december 22. (Magyar értéktözsde) 4/10-os arányárak: 120.—. Izzasi és szegedi kölcsön-sorsjegy 165.50. Magyar vasuti kölcsön üzletben —. Magyar köeli vasuti állami kötvény —. Magyar oszámított és pénzügytőbank —. Rimamónási vasutársaság 466.—. Magyar koronajárék 97.80. 4/10-os Magyar földterem. kötvény —. Magyar hitelbank részvény 712.—. Magyar nyeményi kölcsön sorsjegy 201.—. Baska-odaberg vasuti részvény 378.—. Magyar keresk. bank 2800. Magyar cukoripar 1345.—.

Bécs, december 22. (Osztrák értéktözsde) 4/10-os papírárak: 101.26. 4/10-os osztr. arányárak: 180.70. 1390-os sorsjegy 151.10. Osztrák hitelsorsjegy 431.—. Angol-osztrák

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Kedd, 1902. december hó 23-án.
Fidello.
 Nagy opera 2 felvonásban. Zenéjét és Beethoven Lejos. Szövegét írta Treitschke. Fordította Lengeli.
 Személyek:
 Fernando Kornai Jaquino, kapus Kias B.
 Pizarro Ney D. 1-ső fogoly GÁBOR
 Florestán Broulik 2-ik Ujházi
 Leonora Vasquezni 1-ső tiszat Ney B.
 Rocco Szendrői 2-ik Zolnay
 Marcellina Szilágyiné
 Kezdet 7 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1902. december hó 23-án.
A bor.
 Paraszt-vígjáték 3 felvonásban. Írta Gárdonyi Géza
 Személyek:
 Baracs Imre Gyenes Eszter Blaha L.
 Matyi Rózsahegyi Gőre Gábor Ujházi
 Baracsné Alsözegy Gőrené Demjén
 Szunyogné Györgyné Durbintá Vizvári
 Mihály Ligeti Kácsa Faludi
 Gabányi Bigo Narciszi
 Kezdet 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

Kedd, 1902. december hó 23-án.
Loute.
 Boház 4 felvonásban. Írta Pierre Veber. Fordította: Heltai Jenő.
 Személyek:
 Dupont Góth Echanguettes Hunyadi
 Castillon Hegedüs Renés, leánya Nográdi
 Francolin Tanay Bruné Makródy
 Baburou Szerény Chevelné R. Rostagni
 Bru Vendrei Pettiboisné Erdői
 Loute Varsányi Marechaisonné Nikó
 Kezdet 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Kedd, 1902. december hó 23-án.
Bob herceg.
 Regényes nagy operett 3 felvonásban. Írták Martos Ferenc és Bakonyi Károly. Zenéjét szerz. Huszka J.
 Személyek:
 A királynő Krocányi Tánomester Ujvári
 György, fia Fedák Sári Tom bátya Szerdahelyi
 Viktória Dóri Annie, lánya Nográdi
 Lancoset Raskó Plumpudding Nyárai
 Pomponus Kovács M. Gipsy Kiss M.
 Hopmester Solymosi Pickvick Németh
 Kezdet 7 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Kedd, 1902. december hó 23-án.
 Pálmai Ilka asszony vendégfelléptével.
Niniss.
 Énekes boház 3 felvonásban. Írta Hennequin és Millaud. Fordította Caspary Ferenc.
 Személyek:
 Korniszky Faragó Anatol Ráthonyi
 Niniss Pálmai Desablette Gerő L.
 Gregoire Sziklai Dupiton Hídvégyi
 Kezdet 7 1/2 órakor.

URANIA SZÍNHÁZ.

Kedd, 1902. december hó 23-án.
A megváltás.
 Írta és előadta Hock János országgy. képviselő.
 Kezdet 7 1/2 órakor.

VÁRSZÍNHÁZ.

Kedd, 1902. december hó 23-án.
Demionde.
 Színmű 5 felvonásban. Írta Dumas Sándor. Ford. Feleky Miklós.
 Személyek:
 Nanjac Rajm. Mihályfi D'Ange báróné Lányai
 Jalin Olivér Nádai Santiens Gerő L.
 Tomerina Gál Verniere Szacavayné
 Richond Hétyényi Sancaux Török I.
 Kezdet 7 órakor.

Posztó és Zybelin alak
 a legdivatosabb kivitelben 3 főtől, **Pongyolák**
 nagy választékban 3 fűtől 50 krtól
Busznyák Dávidnál, Király-utca 21.

FŐVÁROSI ORFEUM

Waldmann Imre igazgató
 Nagymező-utca 17.
 Minden este
Luna asszony
 Lincke Pál burleszk-fantasztikus operettje balettel.
Tarka Szinpad
 és a
 kitérő
nagy
különlegességi program
 Az előadás 8 órakor kezdődik.
 A téliherben reggel 5 óráig **Vörös Elek** előzenészek hangversenye.

Rendkívüli siker

TIMO a legújabb játékos 5-10 éves fiúk és lányok részére, igen szép figurákkal
 1. sz. 2. sz. 3. sz. 4. sz. 5. sz.
 ára fűt 2.- 3.50 5.- 8.- 9.-
 A legújabb építészeti, minden hasonló játékosnál felülmúló műanyag-alkotásokat
 1. sz. 2. sz. 3. sz. 4. sz. 5. sz.
 fűt 1.- 1.50 1.50 1.50 1.50
STELLA 3-8 éves gyerekeknek mindig szórakoztató rakozva foglalkoztat
SALTA A legérdekesebb társasjáték, hasonló a sakknak, de nem oly komplikált, a mellett a legérdekesebb kombinációkat teszi lehetővé
 1. sz. 2. sz. 3. sz. 4. sz. 5. sz.
 fűt 1.- 2.- 3.- 5.-
Salta-Solo (egyedül játszók részére) fűt 50-
 a legújabb
Gyermek-írógép amerikai találmány. Nemcsak érdekes és hasznos játékos, de felülmúló részére is - akik egy nagy drága gépet nem akarnak beszerezni - alkalmas levélíráshoz, ára 7 fűt 60 krt.
 Észrevétel: szűkebb más eredetű amerikai újdonságok és különlegességek. Leírás egyes cikkekkel ingyen. Teljes képes árjegyzék 30 fillér. Fizetendő Budapestban a megrendelői vagy utánvét mellett.
 Amerikai-áruház „**AITA**” BUDAPEST, Néador-utca 11. sz.

A t. hölgyközönség b. figyelmébe ajánljuk a december 1-én megkezdődő

karácsonyi vásárt

Schreier Victor és társa
 menyasszonyi kelengyék áruházában
 IV., Váci-utca 26.
 Különlegességek: Blousok, pongyolák és juponokban.
 Nagy választék
zsebkendőkben
 a legolcsóbb árak mellett.

Kizárólag
BLUZ-ÁRUHÁZ
ZOLTÁN DEZSŐ
 Király-utca 30.
 Olcsó karácsonyi árak.
 Bluzok 1 fűttől posztóig, 3 fűttől sejtől, pongyolák 3 fűttől. Bluz és pongyola képes árjegyzék ingyen.

Karácsonyi és újévi ajándékok.

Meglátja,
 hogy igazunk van. Orosz arany és ezüstteladást és gyertyát, len forrást, ahol jutányosan lehet vásárolni. Mi alkalmi vételek után asszonyok be akarják látni és esztiben abban a helyzetben vagyunk, hogy igen olcsón eladhatjuk 1. bevételnek és pedig: 10 személyre való komplett evőeszköz 13 lator esztéből 150 fűt, 8 személyre való 65 fűt és feljebb, 15 fűt 13 lator esztét esztét evőeszköz 8 fűt 25 krt. Továbbá dua választásban arany forrást és női órák, láncok, gyémánt, brilliánt ékszerek és minden a szakmába vágo cikkek. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldünk. Észereket esztig részletezésre is adunk el.
Grünberger Armin Béla
 Örköcsösi, IV., Váci-utca 30. l. em. 23. (Harris-bazár).
 Vessünk és becsorolunk aranyat észereket.

Magy. kir. államasutak Üzletvezetőség Aradon. 37402/L. szám.
Pályázati hirdetmény.
 (Tüzifa szállítása iránt.)
 A magy. kir. államasutak aradi üzletvezetősége a vonaliról szükséges fedezésre 1903. évben szükséges mintegy 11,150 köbméter hasáb és 1600 köbméter dorongfa, esztig puha vagy kemény szelvények szállításának biztosítására ezenel nyilvános pályázatot hirdet.
 A szállításra vonatkozó részletes feltételeket magában foglaló ajánlati felhívás a magy. királyi államasutak aradi üzletvezetőségénél megszereshető.
 Az ajánlatok fölötti határozathozatal, illetve a szállítás oda itélése az ajánlat felbontásától számított 28 nap alatt várható, míg a letett óvadék ezen határidő után 8 napon belül fog kitülni.
 Az ajánlatok külsőre a célra szerkesztett ajánlati mintán teendők.
 A szállítás a magy. kir. államasutaknál érvénybevé anyagok vonatkozásában 122291/96. sz. általános, valamint tüzifa szállítására vonatkozó 65465/92. számú különleges feltételek értelmében esztiközlendő, mely feltételek a pályázati határidőig előírt üzletvezetőség anyag- és leltárbeszerzési osztályánál, valamint a magy. kir. államasutak igazgatóságánál és minden üzletvezetőségnél naponként a hivatalos órák alatt megtekinthetők.
 Az ivenkint egy korán magy. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok ezen ezen számból kitülni: „Ajánlat tüzifa szállítására iránt 37,402/902. sz. hon. 1903. évi január hó 8-ikának déli 12 órájáig a magy. kir. államasutak aradi üzletvezetőségének általános osztálya főnökhöz benyújtanók, vagy posta útján beküldendők. Bányatépés gyantán az ajánlat mennyiségek értékének megfelelő 5%-os készpénzben, vagy állami letételekre alkalmas értékpapírokban 1903. évi január hó 7-iki déli 12 órájáig az aradi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál letendő esztig posta útján oda beküldendő.
 Az itt felsorolt feltételektől eltérő ajánlatok, továbbá olyanok, melyekben javítások, vakarások fordulnak elő, nemkülönben, melyek nem a kitűzött határidőig érkeznek be, vagy pótlólag, esztig táviratiilag tételenek, végre olyanok, melyekre név az előírt bányatépés le nem tételét, illetve be vételeire nem számíthatnak.
 Aradon, 1902. december havában.
 Az üzletvezetőség.

Fiu-Ulster K. 18, iskolaöltöny K. 10, fiu téli hurok K. 12 (mind tisztá gyapju) Rothberger Jakab cs. és kir. udvari szállítónál Budapest, Váci-utca 6. szám.

Élő- és művirágból

legszébb
Karácsonyi ajándékok
 kaphatók:
Dominics Katalin
 élő- és művirág-teremben
17. József-körút 17.

Müncheni Tafel-Pschorrhäuser

a kontinens legzubb malátatartalmú sörét, védett eszticziós kivitelű palackokban hírlenikusan töltve. Széküldés minden irányban, helyben 10 palacktól házhoz szállítva, vidékre (1 láda) 50 palacktól feljebb budapesti állomásra bérmentesen.
 Kapható minden jobb fűszer- és csomagolóanyag, valamint előkelőbb kávéháziak és szállítói értelmében.
 Telefon 59-89.
Peissel Henrik
 vezérk. építelő
 VII., Dohány-utca 57.

Megérkezett: Müncheni Tafel-Pschorrhäuser

CIMBALMOK

Legjobb acélszerkezetű, évtől állással, legzubb hanggal, részletezésre is kaphatók. Saját gyártmányú hangszerek, sz. cimbalmok, hegedők, harmonikák, fuvolák, okkarinak, bőgők eszt. Képes magyar-hurok. Számos kütülnetés a cimbalmok, jó munkáért. Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldök meg.
Mogyoróssy Gyula
 magyar hangszeripar telepe, BUDAPEST, VIII., Kerepesi-út 71. sz.

Használjon Kerpel-féle **Kézfinomító**
 folyadékot, mely a kezét 3 nap alatt bárszínűmává és hófehérré teszi. 1 üveg 90 fillér. Kerpel gyógytár, Budapest, V., Lipót-körút 28. 4 üveg rendelésnél franco.

Karácsonyi bevásárlás

előtt tekintés meg
KERTÉSZ TÓDOR
 meggyobbított műgyarú-raktárában a Kistó-fűtő az előkötött esztályokban kiállított
 új gyermekjáték- és társasjáték-különlegességeket
 Ping-Pong vagy asztali-tennisz 1 fűtől kezdve.
 Új! Football társasjáték 2 fűt. Balta 2 fűt.
 Tombola. Tanulmányos játékok. Francia babák.
 Richter építőkészlet. Látomás Magika.
 Hangszer-ár. Arisztón. Szécsa tornaszerek.
 Esztig esztig új karácsonyfadísz.
 Képes árjegyzék ingyen és bérmentve küld.

Színházak heti műsora.

	M. kir. Operaház	Nemzeti színház	Vigszínház	Népszínház	Magyar színház
Szerda	Nincs előadás	Nincs előadás	Nincs előadás	Nincs előadás	Nincs előadás
Csütörtök	Berlichingeni Góts	d. u. Himfy dalai Karácsonyi Álom	A sokkon szerzett vlogény A doktor ur	Niobe Bob herceg	Nőemancipáció Niniss
Péntek	Lohengrin	Fogány Gábor Az ember tragédiája	Hápták Loute	Verosha, u Casanova	A postású és a huga Niniss
Szombat	Észak csillaga	Az utolsó levél	Lilionszáll A doktor ur	Bob herceg	Niniss
d. n. Vásárnap este		A strike	A csékón szerzett vlogény	Piros bugyellárás Bob herceg	Nőemancipáció Niniss

„LE DÉLICE”

A szivarka egyszer meggyújtva mindvégig ég.
 Legjobb Vergé szivarkapapir.
 Legkedveltebb Vergé szivarkahüvely.
 Minden dohányüzletében kapható.

